

3 Jan Radersma

Prostor

Elem, počeli smo sa tom idejom da pozovemo slikara da uradi sliku u svakoj zemlji koju posjetimo. Međutim, popriličan broj mojih prijatelja iz Ajndhovena su htjeli da me podrže pa smo, radeći sa umjetnikom Vil Virsma, napravili ove standardne panele. Zapravo, on me je morao naučiti kako da napravim ove MDF table prekrivene platnom bez da se pojave ispupčenja, tako da bi nam se umjetnici kasnije ne bi žalili. Napravili smo 100 komada i ostavili ih u njegovom studiju da se suše. Nekoliko dana kasnije došao sam da ih kupim, ali ih je bilo samo 95. Uzeo ih je nekoliko da da prijateljima. Ovako sam se upoznao sa Jan Radersmom. On je zapravo bio prvi viđeni slikar s kojim sam se upoznao, budući da sam ostale više smatrao svojim prijateljima.

Jan je došao do moje kuće sa jednom velikom, smeđom kovertom u kojoj je bila slika. Izvadio sam je i ostao sam zapanjen. Malo smeđe boje, sa malo tamnije smeđe i malo svjetlijem. Treba da znate da sam znao mnogo više o rokenrolu nego o slikarstvu, posebno na početku ovog projekta. I tako ja stojim tu, usta mi zjape, a on me gleda s namjerom i pomalo viče: "I? Kako ti se sviđa slike?" Pokušao sam da se malo oporavim, ali je bilo teško pošto sam bio toliko zbumen s onim što sam video. Napkon, pomislio sam: Znaš šta? Šta god da je napravio, on je to napravio. Pa sam mu rekao: "Jane... Hvala ti puno za sliku."

Tad je počeo da se smije. Smijao mi se u brk. Rekao je: "Vidim ja da ti tu ništa ne kontaš." Bilo je to i tačno. "Pa lako ti je to," dodao je. Ja sam ga pitao šta je to tako lako za shvatiti kod ovakve slike. Odgovorio je, veoma opušteno, "Veoma je lako. Samo trebaš da zapamtiš dvije stvari." To i jeste lako, pomislio sam. Pitao sam ga: "Koje stvari?" "Pa," reče, "prvo što moraš zapamtiti: moraš je ispravno držati." Ups! Izvini.

"Druga stvar je naslov." "Okej, koji je naslov?" I on reče: "Slika se zove 'Prostor'." Onda se nagnuo prema meni i rekao: "Mislim da je to ono što tražiš. Nadam se da ćeš ga naći." I tako me je majstor naučio u prvih par dana ovog projekta kako da gledam abstraktne slike, dajući mi prostor u ruke za koji nisam ni znao da mi je potreban. I dalje se pitam kako je uspio to da uradi.

9 Piter Polag

Vitez

Gospodin Žerard Mojlensten je bio među prvima koji je prepoznao moći ovog projekta. Upoznali smo se sasvim slučajno, i kratko pričali, ali kada sam mu objasnio ideju, rekao je: "Dobro. Šta je mogu da uradim?" Rekao sam mu da je mogao da pozove jednog umjetnika iz Slovačke za mene, za kojeg sam znao da ima fantastičan muzej koji se zvao Danubiana. "Dobro, kada ćeš doći da pokupiš sliku?" "Um... Još uvijek smo na početku projekta, ali bi mogli biti tamo u Julu." "Uredu. Koji datum, vrijeme?" "Um... 11og Jula u 11 sati!" rekao sam, pun samopouzdanja svjestan izazova koji sam sam sebi postavio. Ipak, stigao sam na vrijeme. Kad eto ga, gospodin Piter Polag, plus neki članovi njegovog muzeja. I dao nam je ovu nevjerojatnu sliku. "Vidiš li konja? Konj je simbol moći, jel' da ? A moć sa sobom nosi mogućnosti, zar ne ? Eto, nadam se da ćemo iskoristiti mogućnosti u najbolje svrhe." Jednostavno, direktno, pozitivno i veoma dobro.

10 Mikloš Kološvari Granpjer

Oluja u zemlji vatre

Tokom naših putovanja, upoznali smo Mikloša Kološvari Granpjera u malom selu nedaleko od granice. Dobio je platno preko prijatelja dosta ranije, a mi smo došli da ga kupimo. "Bilo je veoma teško", rekao je. Mnogima su dimenzije našeg platna bile veoma male, ali Mikloš se polako transformisao iz skulptora u slikara. Takođe je pravio nakit. Na primjer, uzmete presten poput ovoga na mojoj ruci, prsten sa komadom stakla u sebi koji obično ima malu rupu pozadi i on će vam izgrevati kroz tu rupicu sa olovkom vaš portret u staklu. "Elem," rekao je, "ovo platno je za mene toliko veliko da bi mogao ispričati svu svoju životnu priču na njemu." I to je i uradio.

Slika se zove "Oluja u zemlji vatre" i tiče se talenata i anti talenata. Znate koji su to, jel' da? Talenti su ljudi koji prave nešto iz ničega, a anti talenti su oni koji kritikuju.

Zapravo, to je priča o tome kako umjetnici postaju umjetnici. Kao što je Miklos rekao: "Na početku, djeca samo grebu. I dok su moji drugari iz klupe polako počeli da crtaju kuće, drveće i sunce, ja sam nastavio grebatи, prvo sa olovkom, a kasnije sa više olovaka i više boja. Mami nije bilo baš drago zbog svega toga, uglavnom zbog tapeta. I polako, samo iz tog razloga, sam postao seoska budala. Tako da nisam bio sretan u mladosti, i htio sam da pobjegnem. Čim se prva prilika ukazala otišao sam u grad. Počeo sam da studiram na Akademiji umjetnosti u Budimpešti. Ali za praznike, kada sam išao kući da vidim svoje, suočavao sam se sa ljudima u selu koji su zvali seosku budalu da dođe na piće. Ovo mi se stvarno nije sviđalo, pa bi se brzo vraćao u grad."

"Ali jednog dana mi se posrećilo. Bilo je to, možda 1987e, i polako se dizala Željezna zavjesa što je rezultiralo padom berlinskog zida. Vlada je ovo znala. Očekivali su ovo dešavanje i vidjelo se to, na primjer, u tome što su slali diplomirane građane da rade na zapadu. U to doba, trebala vam je dozvola da izađete iz zemlje, i tад sam, uz diplomu dobio i izlaznu vizu. Dio mojih prijatelja su otišli u London i brzo se počeli naprijati; drugi su otišli u Amserdam i otkrili prostor oko sebe; ali ja sam otišao u Švedsku. Kontaktirao sam malu galeriju, što je bilo dobro za izlaganje mog sitnog nakita. I mnogo sam ih prodao. Tako se i nastavilo, a ja sam kasnije obilazio Kopenhagen, Hamburg, Berlin. Možda je to iznenadilo ljudе iz mog sela, ali ja sam oduvijek htio da budem umjetnik i u tom sam se obrazovao, a umjetnici ni ne bi trebali da sjede kod kuće u miru. Tako da je to bilo normalno za mene. Međutim onda, kada sam se vratio u selo, nisam više bio seoska budala. Postao sam poznati, međunarodni umjetnik, koji se rodio u njihovom selu. Svi su htjeli da mi budu prijatelji. I tako sam svojim talentom prevazišao anti-talente u mom društvu. I nadam se da će svi umjetnici uspijeti to da urade. To je dobro za umjetnost, i to se vidi. A dobro je i za umjetnika, to vam mogu reći na svom primjeru. A dobro je i za društvo, to se osjeti."

11 Boro Jankovic

Polje

Negdje, u sred Balkana, u centru jedne balkanske zemlje, ima jedno malo mjesto koje se zove Zelenkovac. Planinska koliba i studio – galerija – sa barom koji drži Borislav Janković. On je bio, a i dalje je, inspiracija za progres i proponent slobodne misli. Posjetili smo ga kada je održavao likovnu koloniju koja je gostila na destine umjetnika. On sam je naslikao sliku koja je nastala najbrže od svih slika u našoj kolekciji, barem koliko ja znam. Kroz sedam ili

osam minuta naslikao je svoju dolinu. "Nadam se da će uvijek biti ovako lijepa, da je mogu nastaviti slikati."

21 Lumturi Blošmi *Balkan, retardirana želja*

Lumturi Blošmi je jedna nevjerovatna žena iz Tirane, u Albaniji, gdje su nas umjetničke slike preplavile. Čovjek kojeg smo pozvali da učestvuje, Temo Mikel, se preselio u Kanadu, ali je rekao svojoj ženi da nas ugosti i pozvao je profesore slikarstva i studente da učestvuju. Drugačije je sve to izgledalo od onog šta smo bili očekivali, budući da smo zvanično, naraočito na početku projekta, imali plan da uzmemo samo po jednu sliku iz svake zemlje koju posjetimo. Ali evo sada smo imali 15 albanskih slika. Tako smo održali javne izbore da izaberemo sliku koja će ići s nama na put oko svijeta. Kako se ispostavilo, ta slika je bila od Lumturi. Zapravo, to javno glasanje je bio neočekivani početak za glasačke kartone koje smo kasnije koristili da bi simulirali komunikaciju sa publikom.

Kada je došla da dostavi sliku nije imala puno vremena. Dan nakon prezentacije i izbora kontaktirali smo je i napokon uspijeli da dogovorimo vrijeme sastanka, ali tog dana mi nismo imali puno vremena. Tako smo se našli na ulici skakajući do jednog mjeseta na drugo, a ona nas je počastila zeljanicom. Tražio sam joj da nam kaže nešto o svojoj slici, ali ona nije pričala niti je razumijela engleski. U pomoć nam je pristigla magična Aurora, Temova žena, pa smo naposljetku došli do ideje iza slike. Slika se zove 'Balkan, retardirana želja'. "Pa," rekla je, "možda je normalno to što imamo želju da živimo zajedno, ali ta želja bi mogla jednako da se smatra bizarnom, pogotovo ovdje na Balkanu. U suštini nije važno kako zovemo tu želju, sve dok uviđamo da je zajednički život nešto što je u jednoj mjeri neizbjegno."

25 Hakan Gursoitrak *Mars*

Tokom našeg drugog međunarodnog putovanja koje smo radili za projekat stigli smo do Istanbula. Bert Hermens nam je pomogao na tom putovanju. Bert je umjetnik iz Ajndhovena koji dobro zna kako vaš rad može da bude mnogo više cijenjen izvan vašeg regiona, te nam je otvorio mnogo vrata preko Garanti platforme. Prije nego što smo uradili i jednu prezentaciju, u periodu začeća ideje, dozvoljeno nam je da istražujemo arhive Garanti platforme u potrazi za umjetnicima koje bi mogli pozvati da učestvuju. Od naša četri izabranika, samo dva umjetnika su znali engleski, što nam je bilo zgodno.

Svaki je uradio sliku, a naš projekat je ostavio značajan utisak na jednog od njih: Hakana Gursoitraka. Telefonom mi je objasnio da nikad ne bi mogao napraviti dogovor sa mnom bez da me pogleda u oči. Tako da sam otišao kod njega. On živi i radi u Eskesehiru, nekih 150 kilometara daleko od Istanbula, mada smo mi svakako išli u tom pravcu. Kada sam došao do akademije gdje je radio odveo me je u učionicu i tražio da pričam njegovim učenicima o svom konceptu, lukavo se koristeći razredom da bi dobio tačan prevod mojih pitanja upućenih njemu.

Poslije smo otišli njegovoj kući gdje smo vidjeli na TV-u da je to jutro negdje eksplodirala bomba. Ustvari bomba je bila nedaleko od mjesta gdje smo parkirali žuti kamion. Veoma se uznemirio. "Moj otac je govorio da imaš jednu ruku za politku, a drugu za religiju, i da one ne mogu zajedno da rade," rekao je, budući da su ga sekularno odgajali. "I sad imaš par idiota koji ovo ne razumiju, pa se koriste nasiljem i bombama. Cijela zemlja je pod stresom. Ako se stvari ovako nastave, sve će da ode dovragna. A ti hoćeš da ti naslikam sliku o nadi. E pa, poželi mi sreću. Trebaće mi."

Takođe smo pozvali par njegovih kolega, učitelja sa akademije. Super smo se proveli. Dogovorili smo se da ću doći da pokupim sliku za šest nedelja. Šest sedmica kasnije, kad smo se našli, kuća je bila puna ljudi koji su se smijali i razmjenjivali priče iz svakodnevnice, dok je Hakan bio po strani, sve dok nismo našli malo vremena jedno za drugo.

"Gledaj," započeo je, "moja slika se zove 'Mars', i tiče se tipa u sredini. On je radoznao. Uvijek odlično vidjeti radoznale ljude. Oni su u potrazi za nečim, dok drugi ne traže ništa. Oni samo čekaju. Ne znamo hoće li biti sretni kada tip u sredini pronađe nešto. Možda čekaju tipa da odustane, pa da onda mogu reći, 'jesmo ti rekli da nema tu ničega.' Možda mu se već smiju..." I nastavio

je Hakan tako sve dok odjedanput ne reče, "Vidiš. Napravio sam odličnu sliku. A ni priča mi nije loša, tako da ti nisam ulijevao lažnu nadu."

26 Ridvan Coskun

Drugačiji prozori

Naš prijatelj, Hakan, je takođe pozvao svoje kolege sa akademije u Eskişehiru. Jedan od njih je bio Ridvan Koskun. Veoma je zabavan i vedar. Pozvan je u projekat kroz dva minuta, da bi poslije proveli cijelu noć pričajući o drugi stvarima. Sledećeg dana samo otišli, obećavši da se vraćamo za šest sedmica da pokupimo sliku.

Kad smo se vratili, bilo je očigledno da se nešto dogodilo. Nije to više bio onaj zabavni, vedri lik s kojim smo pričali kad smo se upoznali. To je bilo nevjerojatno. Ele, pošto smo proveli neko vrijeme s njim, pitao sam ga šta je bilo, a on mi reče da se oženio Neklom, koleginicom sa akademije. U tih šest sedmica dok smo bili na putu, prvi put su se posvađali kao bračni par. Ja sam malo nošalantno odgovorio, "O, nadam se da nije bilo strašno." A on je eksplodirao: "Nijestašno? Nije strašno? Jesi li se ikad posvađao sa sopstvenom ženom a da nije strašno? To je nemoguće. Svađa sa ženom je uvijek strašna. Zapravo si sretnik ako uopšte znaš o čemu ste se svađali, jer smo se mi posvađali oko ničega. Kako da okončaš svađu koja se vodi oko ničega? Ne znam odakle bi krenuo da riješavam ništa."

Bilo je jasno da je i dalje bio ljut, dok je prepričavao svoju situaciju o ničemu. "Na kraju," reče, "jedino što sam mogao da uradim je da naslikam sliku o tome. Daj da objasnim. Vidiš, kada žena i muškarac gledaju kroz isti prozor, u isti prizor, u isto vrijeme, i dalje ne vide istu stvar. Kontaš? Za one koji ne kontaju, mogu biti precizniji. Vidiš, kad ja sa svojom ženom gledam kroz isti prozor, ona vidi sportsko auto kako prolazi. A u isto vrijeme, ja vidim predivnu ženu u sportskom autu kako prolazi. To nisu iste stvari, jel' da? Eto, nadam se da me neće previše mučiti oko toga."

61 Mitjok Korzun

Ne trpi sranja

Moj grad i naš alternativni klub, pod imenom 2B, kontaktirao je mnoge ljudе u Minsku. Tako da nas nije nimalo iznenadilo da je jedno platno završilo u Belorusiji, ali ono što nas jeste iznenadilo je koliko brzo nam je došlo natrag. I kao da je tip znao šta će nas sve kasnije dočekati, svoju sliku je naslikao kao proklamaciju koju ćemo kasnije primjeniti i za našu situaciju. Koristili smo je kad god je bilo prikladno. U međuvremenu, čini se da je izjava postala politički i moralno relaventnija.

63 Senad Alić

Učiti se letu

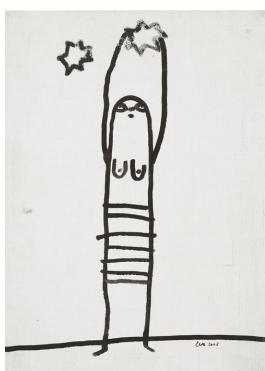

Nakon izvjesne količine putovanja, naš žuti kamion je pretrpio značajnu štetu, te smo tako ostali pitajući se šta nam je činiti. Međutim, slatka Kira koja je vidjela nekolicinu naših prezentacija u Nizozemskoj, nas je ubjedila da nastavimo. Ali kako kada nismo mogli da putujemo. Tad nam je objasnila da čovjek ne mora da putuje svijetom da bi upoznao svijet. Mogli smo pozvati strance koji su živjeli u Nizozemskoj. To je, naravno, bila sjajna ideja i zajedno u saradnji sa Aidom, organizacijom koja podržava izbjegle umjetnike s boravkom u Nizozemskoj, pozvali smo preko 80 umjetnika 80 različitih nacionalnosti. Jedna od njih je bio Senad Alić. Bio je pun samopouzdanja, ali opet skroman. Ponudio je da pozove umjetnike koji su živjeli u holandskim izbjegličkim centrima, budući da je on isto bio izbjeglica koji je u to vrijeme radio za Aиду.

Njegova se slika zove 'Učiti se letu'. Vidimo tipičnu ne-holandsku damu i nekoliko kokški. Zapravo, rekao je, ove kokoši su metafora za izbjeglice. Odnosilo se to na to što u Nizozemskoj izbjeglicama nije dozvoljeno da rade ili da studiraju. Jedina stvar koju mogu raditi je da čekaju u izbjegličkim centrima. Primaju malo novca koje mogu da potroše u obližnjem supermarketu. I čekaju. Ponekad čekaju po tri, pet, nekad i osam godina prije nego što dobiju rješenje o svom statusu. Osim u to doba. Tada se po

Nizozemskoj širio ptičiji grip, a imali smo milione i milione kokoši. Ogroman je dio privrede, pa se nešto moralо učiniti. Odjednom, izbjeglicama je dopušteno da rade. Morali su da ubiju milione kokoši za najnižu moguću platu. 'Od tada, za mene, ove kokoši su metafora za izbjeglice,' rekao je. 'I pogledaj ovu ženu! Šta ako joj se ne sviđa ovdje? Kuda ona može da ode? Nema papire, nema novca, nema odredište, nema dozvolu, kao većina izbjeglica. Jedini način da stekne malo slobode u životu je da se počne učiti letu.'

130 Eva Nordus
Gdje ljudska nogu nije kročila

Iz Pentiment akademije u Hamburgu, stigla nam je ova brza ideja od jedne malde žena sa jednostavnim prilogom: 'ići i dodirnuti zvijezde'

214 Abdul Zigan
Bez naslova

Ovo je zapravo bio početak nečeg sasvim drugačijeg. Kako? Pa počelo je sa 'Upoznajom Afriku', kulturnim festivalom koji je okupljaо ljudе širom Afrike. Ovi ljudi su takođe vodili jedan humanitarni projekat u Burkini Faso. Pitali su nas da li bi mogli ponjeti platno u Burkini Faso pa da nam vrate lokalnu, tradicionalnu umjetninu da se uvrsti u pokretnu izložbu 'Pokaži nadu'. Naravno. Super. Volim takve ideje. A i oni ih vole.

Ali poslije su se morali suočiti sa afričkom realnosti. Posjetili su umjetnika, Abdula Ziganija. Prihvatio je poziv za učešće, ali njegovi gosti su mogli da

ostanu samo nekoliko sedmica pa kad su došli da preuzmu sliku, ona još uvijek nije bila završena.

Vrijeme je bitno, zar ne? Međutim, data im je jedna druga slika. Isti dogovor, ali je bila veća. Nije bilo druge opcije nego da se prihvati ovakvo rješenje. Jedini problem je bio to što su dimenzije zamjenske slike bile prevelike da izlažu i skladište isto ako ostale slike. Neko vrijeme sam se pitao šta da uradim po tom pitanju, i na kraju sam odlučio da je malo odsječem, naljepim na naše platno i da je pridružim kolekciji. Zato vidite samo jednog i po jelena. Lokalni umjetnik tako nešto nikad ne bih uradio. Ovo se ispostavilo kao prvi put da sam sijekao originalno umjetničko dijelo, i bilo je posve čudno, zastrašujuće. Ali što se mora mora se, a ovakva iskustva su me navela na sopstveni rad sa kolažima. Slika 943 u ovom katalogu je primjer te tehnike.

215 Monik Ruten
Zemlja Snova

'Tiče se ideje (a i nade) da će mala i velika dijeca moći nastaviti da se izražavaju i uživaju u svojim snovima i fantazijama,' rekla je. Ovu sliku sam sagledavao izloženu među stotinama drugih, i primjetnio sam da uvijek izazove posebnu količinu paženje od jednog posebnog dijela publike. Ne mogu sasvim da opišem taj dio publike, mada su uvijek u pitanju žene. Ne mogu da se prisjetim da li je bilo sličnosti u njihovim utiscima, osim što mogu da kažem da su ubičajno bili intezivni i lični, skoro privati, kao da su bile zahvalne na činjenici što sam izlagao nešto što su one razumijele, a ja nisam.

238 Helena van Stralen
Prepoznavanje

Ova slika je takođe objavljena u Roterdamskom katalogu, 2007 godine, tako da je dobar primjer toga koliko je drugačije pisati priču o slici nakon što je izložena i nakon što joj se značenje razvijalo tokom godina izlaganja. Priče uvijek rastu, kao u gluvim telefonima. Slika nosi naziv Prepoznavanje, gdje prepoznavanje zanči dvije stvari. Na primjer, jedna vrsta prepoznavanja je kada ja prihvatom da odjeća koju nosite na sebi pripada vama. Ne mogu samo tako da krenem da slikam po njoj. Prepoznajem da je ta odjeća vaša. Druga vrsta prepoznavanja je nešto ovako: zamislite da se šetate kroz šumu, međutim, ispostavi se da je ta šuma zapravo ogromna džungla. I tako hodate danima, i danima i srećete zmije, drveće, ptice, crve, mrave i tako dalje. Prvog čovjeka kojeg sretnete, ne bitno bio on mali ili velik, mršav ili debeo, zelen, plav, crven, vi ćete ga prepoznati kao nekog ko pripada vašoj vrsti.

Prepoznavanje.

Ove dve vrste prepoznavanja zajedno rade godinama da bi stvorile ono što zovemo 'socialno društvo. "I sad se nadam,' reče Helena van Stralen, "da ćemo shvatiti da je to dio naše prirode. Imaju ljudi koji ovo žele da vide kao našu kulturu. Ali šta se onda desi? Imate kulturološke varvare, diktatore i religiozne fanatike koji žele da promjene kulturu. Ali priroda se ne može promjeniti. Možemo samo da prihvativamo ono kako priroda funkcioniše."

290 Izabela Sautvud

Bez naslova

Izbjegavao sam da posjetim Ijan Sautvudov veb sajt. Rečeno mi je da odem na sajt i da ga pogledam, ali sam tamo našao samo fotografije, a naša izložba je bila posvećena slikama. Onda sam na dnu njegove radne biografije video komentar koji se ticao fotorealističnog slikarstva. Jesu li to sve bile slike??? Tako sam na kraju kontaktirao ovog veoma susretljivog čovjeka, koji je saslušao moj prijedlog i rekao: "Učestvovaču ali samo pod jednim uslovom." To je uglavnom moguće, jer sam poprilično fleksibilan, mada uvijek je dobra ideja prvo saslušati uslov prije nego što se na bilo šta pristane. Rekao je: "Hoću da mi proslijedite dva platna, jedno za mene, i jedno za moju crku." Ako mene pitate, to je predobar uslov tako da smo se dogovorili. Nekoliko mjeseci kasnije došao sam da preuzmem slike koje su objavljene u kolekciji iz Haga, budući da su otac i kćer oboje živjeli тамо, iako je Jan Britanac, a Izabela je rođena u Hong Kongu.

"Kao što znate, ja pripadam najmlađoj generaciji. Nadam se, kada moja generacija bude dovoljno sazrela, da ćemo biti dovoljno mudri i snažni da očuvamo našu planetu i da je damo u dobrom zdravlju sledećoj generaciji,

mojoj ili vašoj djeci, na primjer. Ali se isto nadam da će trenutna generacija isto uraditi i za našu."

Još jedan razlog za objavljivanje ove slike je to što tokom naših uličnih prezentacija, kao i festivalskih, pitali smo publiku da izaberu svoju omiljenu sliku ili priču. Tokom godina, primili smo preko 300 000 glasova iz publike. Ova slika je bila najpopularnija. Sada, nakon 20 godina znam zašto. Prvo, najvažnija stvar je ostvariti kontakt i ovo se može primjeniti na umjetnost takođe. To činimo uglavnom putem vida. Tako da ako se 5% publike svidi izložba ali im je teško da izaberu omiljenu sliku, onda će izabrati kontakt koji se odvija preko očiju. A 5% publike je obično dovoljno da dovede sliku na mjesto najpopularnije slike u izložbi. 300 000 glasova je nadam se dovoljno da dokaže ovaj princip.

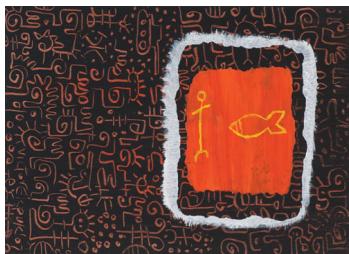
318 Antonio Puri
Bez naslova

Dok smo užurbano radili i putovali s kamionom, kolekcijom i idejama, sretali smo se sa pojedinim umjetnicima čiji je tempo bio mnogo brži. Na kraju krajeva, nosim mnogo više naklonosti društвima sporog progrusa. Sa Antonijom Purijem me je upoznao Baskar Hande, Indijski učesnik iz Haga koji je, takođe, preuzeo odgovornost da nosi platna u Indiju. Antonio je jedno vrijeme radio u našem gradu te smo se tu i upoznali. Kako to inače ne biva, sliku mi je dao tokom vožnje kada sam se ponudio da ga prevezem iz Amsterdama u Hag.

Rekao sam mu da mi treba moja mala sveska da bi precizno zabilježio pojedinosti njegove priče. Ali on je samo nastavio pošto mi je dao sliku. Sve se to već odigralo. Kasnije, napisao sam na našem vebajtu: 'Priča, ili barem kako su stvari povezane, mi je ispirčana u toku vožnje. Duga vožnja može da bude odlična za dobar razgovor, ali je poprilično zeznuto sjetiti se svega što je rečeno. Ne bih želio da vam dam ispreturan sažetak, mada se jesam naučio o brzini i miru gospodina Antonija Purija, i i dalje sam odušeljen.'

333 Viktor Ekpuk
Večernje novosti

Za kolekciju iz Haga, gospodin Baskar Hande je takođe priključio Vikotra Ekpuka. Planirao sam put u Hag da preuzmem slike od tamošnjih umjetnika, za nekoliko sedmica. Međutim, nedelju dana prije, dobio sam paket u pošti koje je sadržio ovu sliku. Vidim čovijeka, i ribu i par šara. Ele, nazovem Viktora, a on mi kaže: "Izvini druže, moram na put i nisam htio da kasnim, pa sam je poslao." Dobro, ali sad nemam ni priču, ni sliku umjetnika kako drži svoje dijelo. "Imam i to. Poslaću ti za dvije sedmice, ne brini se."

Sad, ne znam da li znate koliko dugo traje pet bosanskih minuta, ali ja sigurno ne znam koliko su duge dvije nigerijske sedmice. Pa sam sjeo čekati... Prošla je jedna sedmica, pa dvije, i tačno u minutu stiže poruka od Viktora pod naslovom, 'priča i fotografija'. Priča, mislim se, nije loša. Naslov slike je 'Večernje novosti'. Shvatio sam je, ali ne sasvim. Kakve veze imaju ovaj čovjek i riba sa večernjim novostima? Ali sam onda ponovo pogledao fotografiju u kojoj umjetnik drži svoju sliku u rukama, i primjetio da je on drži vertikalno, ne horizontalno. Vidite?

A, jebote! Riba postaje bomba; čovjek pada mrtav; i sa naslovom na umu, vidi se da se scena odigrava na TV ekranu. A onda, kad se dobro zagledate, vidićete razne stvari išarane u pozadini: pesnicu, avion, pušku i njegov autograf. I kad ponovo pročitate priču teško ju je onda zaboraviti: "Ljudi su se navikli da ratuju. To je čudno samo od sebe, ali pretpostavimo da je samo nekih 10% ljudi stvarno zainteresovano da vodi rat? Šta onda radimo u međuvremenu? Prikazujemo rat svim ljudima na planeti. Kako bolesna tradicija. Nadam se da ćemo koristiti televiziju da prenesemo i poneku dobru vijest."

372 Siniša Pavlović
Terra Incognita

Siniša Pavlović je odrastao u zemlji koju su zvali Jugoslavija. Nakon njenog raspada, regija u kojoj je ono živio većinu svog života, nanovo je nazvana Srbija. Tokom godina tranzicije desile su se mnoge stvari koje su naprosto nevjerojatne. Na primjer, srpski fubalski tim je isključen iz evropskog prvenstva u fudbalu 1992 godine, kao da bi to ikad natjeralo narod da prestanu da vjeruju svojoj vlasti. Rezultat toga je bio to što je Danska došla kao zamjena pobjedivši te godine. Rezultiralo je to još nečim. Narod u Srbiji je snažno doživio osjećaj izopštenja. U drevnim vremenima, ako bi vas društvo prognalo, odnosno izopštelo, prije ili kasnije bi umrli jer je bilo nemoguće preživjeti sam. Tek kasnije smo krenuli graditi zatvore i razvijati sisteme finansijskih kazni. Ali prognanstvo je bilo najteži mogući vid kazne. Tako je Siniša rekao: "Nadam se da će ljudi shvatit bol prognanstva, i s time se nadam da se takvo nešto nikad neće ponoviti."

375 Massoud Shojia Tabatabaj
Nada za Budućnost

Masud Šoja Tabatabadž pozvao nas je da postavimo izložbu u Iranu. E sad, takva stvar ne ide olako niti se dešava automatski. A u svakom slučaju, Iran je zemlja o kojoj ljudi slabo šta znaju. Jedina stvar u koju možete biti sigurni je da u ništa ne možete biti sigurni. Rečeno mi je jednom da ću sresti najgostoljubivije ljude na kopnenom putu do Indije, i to se u krajnosti ispostavilo kao istina.

Prvo je Masud morao da provjeri da li će dopustiti izlaganje naših slika i da li će biti u skalu s tamošnjim pravilima, radeći zajedno sa direkotrom iranske kuće umjetnosti. Na kraju smo morali izbaciti dvije slike iz izložbe. Putovali smo s Bartom Virsmom i Irenom van de Val koji su veliki putnici i koji su nam se pridružili na ovom velikom putu. "Cenzurišu nas," brzo su primjetili. Ali to je stvar perspektive, zar ne? Da, nismo mogli da izložimo dvije naše slike, ali smo mogli da izložio 80 drugih slika. Svaka situacija ima dvije strane.

Ipak, nije sve uvijek bilo sasvim jasno. Bart i Irena, za primjer, imaju GPS uređaj koje koriste u svojim putovanjima. Obično, kada stignu na neko novo mjesto, jednostavno pritisnu dugme i odu u šetnju, uzmu rikšu ili taksi i započnu obilazak. Kada žele da se vrate, pritisnu dugme i odma znaju put nazad kući. Ali svaki put kada su htjeli da se prošetaju Teheranom, Masud bi rekao: "Moj sin će da ide s vama." Kada se ovo ponovilo po treći put, rekli su: "Špjuniraju nas." Hajde, to jeste, ali zavisi kako na to geldate. Takođe su imali vodiča i prevodioca uza se.

U međuvremenu, Masud se odlično snalazio sa organizacijom; odličan smještaj, transport do centra grada, lokacije za izložbe, prevođenje, hrana, boja, internet, sve.

On je direktor iranske kuće crtanih filmova koja je osnovana u toku komunističke revolucije, kasnije eventualno pretvorena u religijsku revoluciju. Do tad iranska kuća crtanih filmova je postala državna organizacija. Veoma su dobro organizovani što je i razlog zašto tako često viđamo iranske animatore na međunarodnim takmičenjima.

Opet, stvari nikad nisu bile sasvim jasne. Počeli smo se pitati: da li je Masud čovjek koji štiti animatore od države, ili je on onaj što kaže: 'Odavde nema dalje.' Ne može se znati. Nikad nisi sasvim siguran. I čak kad ga pitaš na najljubazni mogući način, čak kada bi se zbližili i kada bi ga odveo na neko mjesto gdje ste sigurni da nema ko da vas čuje, on bi vam opet dao društveno i politički prihvatljiv odgovor, tako da nikad ne biste bili načisto.

U međuvremenu, Masud je, spretan i pametan ko što jeste, primjetio našu kutiju sa praznim platnima i uzeo jedno, a poslije ga okačio u kancelariji tako da je svi vide. Zadnjeg dana naše posjete kada smo otišli da se pozdravimo s njim i njegovim osobljem, vidjeli smo platno ispunjeno ovim mali crtaćem. Mislite o crtaču šta hoćete, ali ono što mi je rekao je: "Vidiš prijatelju. Evo moje slike. Ovo sam ja. Nadam se da ćeš imati šta lijepo da kažeš o mojoj zemlji." Radi smo da mu udobrovoljimo.

387 Neha Sutar
Izgubljeno Kraljevstvo

Ponekad je istorija sasvima pogrešna. Mislim, ne u smislu kako su se stvari odigrale, iako i na tome bi se moglo raditi, ali ima nešto pogrešno u načinu na koji se sjećamo i predajemo istoriju. Svi ti brutalni kraljevi koji su gubili i pobjeđivali ratove, klali ljudе i bogatili se su dobro zabilježeni u istoriju. A o onim skromnim, dobrim kraljevим se rijetko kad priča. Nikad ne dobiju mitski karakter. Zaboravljeni su. Tako i izgubljeno kraljevstvo. Pobjeđeno vremenom i zaboravljeno u hronikama i istorijskim spisima. Najizbugljenija kraljevstva su bila mjesta mira, i mogla su da budu inspiracija za bolji svijet.

381 Kejvan Azad
Hokej Hej

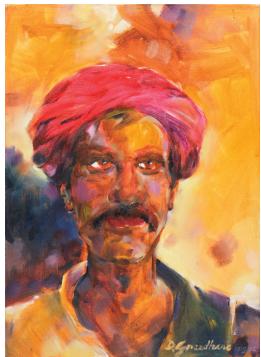

Naš voljeni prijatelj, Herman Divendal, je čovjek sa vizijom. U posjeti Iranu, znao je da će jednog dana, prije ili kasnije, stići tu. Uzeo je prazno platno i pozvao lokalnog umjetnika iz Teherana da nešto nasliká. Kada smo napokon stigli tamo u našem žutom kamionu, došli smo do njegovog broja telefona. Tako smo se upoznali sa Kejan Azadom. Kao što je to uobičajno u Iranu, moraš da slušaš i govorиш između redova, posebno kad imaš mnogo toga da kažeš. Na ovaj način Kejvan i slika, počevši straga. Imamo jednog tipa i lude koji plešu oko njega. Budući da nema krst, izgleda kao da leti. A šta je to što ljudi stvarno na kraju žele???

Mimo toga, imamo lica i teksta, sa jedno frazom koja zasebno poziva na diskusiju: "Ne treba nam doktor." Ko je doktor? U svakom slučaju, sugestija je da se spuste štake i da se krene u slobodu. Još jedan dio teksta kaže 'Hokej Hej', što znači nešto približno onome 'dobar je dan za umrijeti', ali to

prati jednu sasvim drugačiju kulturu. Misteriozna slika koja pokazuje kompleksnost odnosa između društva i pojedinca.

382 Dandžaj Goverdane
Zemljoradnik je istinska nada Indije

Upoznali smo se u privremenom umjetničkom centru u Našiku gdje je organizovao našu izložbu. Dana kad smo postavljali izložbu neko vrijeme smo proveli zajedno i stigao sam mu ispričati nekoliko priča. Zapanjujuće, odmah sledećeg dana, tokom izložbe, on je pričao ove iste priče publici. Slušao sam ga. I iako mi njegov jezik nije bio poznat, bio sam siguran da ih prepričava tačno onako kako ja to radim. Mogao sam da to prepoznam u intonaciji. Poslije sam ga pitao kako je to moguće. Njegov odgovor me je zasmijao. Rekao je da je oduvijek bio glumac pa mu je pamćenje teksta bila smijurija. Ali prije svega, kada je pročitao moju radnu biografiju shvatio je da smo slični. Obojica smo autodidakte.

Sada je počeo da slike da bi proširio svoja znanja o umjetnosti. Ovo je zemljoradnik iz Radžastana. "Nama u Indiji, nama vazda govore da moramo da čuvamo našu privredu. Da pazimo na nju. Ali danas je privreda toliko narasla da zemljoradnička djeca nemaju više zemlje i moraju da se sele u gradove; građevinski magnati kupuju plodnu, obradivu zemlju; siromaštvo u selima tjera ljude u agresivnost, stres i alkoholizam. Zar nije došlo vrijeme da se prestanemo brinuti za privredu i počnemo se starati o najslabijima među nama? To bi pomoglo narodu, ali i planeti. To je moja nada." Zapravo, u tom trenutku Dandžaj Goverdane je ispričao jednu od najuniverzalnijih priča modernog svijeta.

430 Sandžaj Kširsagar
Bufalo

Koje god boje bufalo zapravo bio, mlijeko mu je bijelo. Bijela je boja dijeljenja dobra drugima. Slika je o dijeljenja dobra i ravnopravnosti za sve.

432 Sagara Kondaval

Romantičar

Ljudi me pitaju: odakle ti sve ove priče? To je zapravo veoma jednostavno, posebnu u mjestu kao što je Amsterdam. Pozovete slikara, pošaljete mu, ili njoj, platno, zakažete sastanak za nekoliko mjeseci da dođete po sliku, a onda pitate slikara koja je veze između njihove slike i nade. O tome mogu da pričaju čak čitav sat, s lakoćom. Isječete 57 minuta i eto ga: kratka priča od tri minuta. Ovo funkcioniše na mnogo mjesta, ali ne i u Indiji.

Gospodin Sagara Kondaval su pozvali u projekat naši partneri, pa kada smo stigli u Pune on je donio svoju sliku u Vajšvik galeriju. Po ulazku u sobu gdje smo se okupljali sa umjetnicima, on se blago naklonio, a onda nam prišao, ponov se naklonio i promrljao: "Ko sam ja da mi je dozvoljeno da učestvujem u ovakom velikom projektu?" Dao nam je ovo, zamotano u plastičnu foliju, opet se naklonio i namjerio se da ode.

Brzo sam otpakovao sliku i ugledao ovo – dama sa cvijetom lotusa i nekoliko zečeva koji nešto rade u pozadini. Povikao sam za njim: "Gospodine! Gospodine Kondaval! Imate li vremena da nam molim vas kažete koju riječ o ovoj slici?" Ali, iako su se Gos. Kondaval i njegov kolega vrtili, njego odgovor je došao na veoma lošem engleskom: "Ne... Ne znam." "Ali o čemu se radi na ovoj slici?" Opet, odgovarao je s okljevanjem, da bi na kraju rekao: "Ne znam."

Ponekad morate da posegnete za svim svojim šarmom i iskustvom da bi izvukli odgovor od ljudi, a ja sam se s početka pitao da li Gos. Kondaval zapravo priča engleski. Pitao sam ga o cvijetu, pa o pozadini i dami, a on je odjednom progovorio, opet na lošem engleskom: "Slika zove se, Romantičar." Dobro, nastavio sam sa pitanjima. Šta je posebno u vezi ove žene? Šta je predstavlja cvijet lotusa? "Žena čekati muškarca," odgovori on naglo. A ja se zapitah, "Čekaj malo! Ova žena čeka nekog muškarca, ili čeka svog muškarca? Mala ali značajna razlika, ako mene pitate." "Žena čeka svog muškarca," kratko je odgovorio.

Eto, tako to ide u Indiji. Bilo je mongo umjetnika koji su jedva davali odgovore na moja pitanja, koji nisu bili radi da pričaju direktno o svom radu, jer su, prije

svega, bili slikari a ne pripovjedači. Trebalo bi mi i po 45 minuta da bi izmolio par riječi, pa sam jednom, samo jednom, izgubio strpljenje. Rekao sam gospodinu Kondavalu, "Možda se nada da ga neće zaboliti glava." A Gos. Kondaval me pogleda iznenađen i reče, "E ta vam je dobra. Nastavite tako."

438 Sidart Kerkar
Nadam se da se opet vidimo

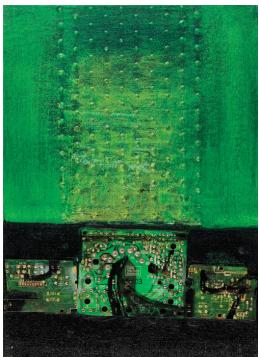

Sidart nam je bio jedan od najmlađih učesnika, možda je imao 11 ili 12 godina. Njegovu sam sliku često koristio u završnici naših prezentacija. Ispričaču vam priču kako je pričam na sceni:

E ovo vam je slika od Sidarta Kerkara. Ko svog sina nazove Sidart Kerkar? Pa njegov otac, naravno, Subot Kerkar. Izlagali smo našu kolekciju u njegovojo galeriji u Goi. A u Goi je bilo vruće, pa je Subot rekao svom sinu: "Postaraj se da ovaj bjelac ima šta da piye, inače će se onesvjestiti. Tako je Sidart dolazio meni s čašom vode, pa još jednom, pa još jednom, pa još... "Hoćete li nešto drugo? Kafu?" "Neka hvala, ne bih kafu, ali možda čaja ili kolu." Nije problem. Pa je donio čaj i kolu, a onda još čaja i kole, da bih nakon nekog vremena shvatio, "Pa njega baš boli za pićem, njemu se slušaju priče koje smo pričali publici.

Na kraju, posljednjeg dana, prišao mi je i rekao: "Ej, i ja bi da učestvujem u ovom projektu. Hoću da se uključim." "Dobro," rekoh, "ali ovo je za umjetnike, shvataš?" "Ali ja jesam umjetnik," reče ovaj malac od oko 12 godina. Pitao sam ga: "Znači, sine, ti si umjetnik?" Malo se odmakao, ali ne previše. "Um... ne... ali ću biti," rekao je. Shvatio sam da je to ozbiljno dobar odgovor, ali sam mu morao reći da nema puno vremena. Morali smo ići idućeg dana, ujutru. "Radiću na slici po noći," odgovorio je sa ubjedjenjem. Dobro, dva odlična odgovora kojima se nisam mogao oduprijeti. Dali smo mu platno. Sledećeg dana, bio je tu u pola 8 ujutru, svjež, lijepo obučen, obrijan – ne tako težak poduhvat za dvaneastogodišnjaka – i ponudio mi platno. Popeli smo se u kola, a on je povikao: "Čao! Nadam se da se opet vidimo!"

439 Subot Kerkar
Poveži

Porodica Kerkar u Goi je sjajna. Njihova porodična tradicija je da prvo moraš da radiš za društvo, pa tek onda možeš da radiš na ličnom razvoju. Imaju puno obrazovanih članova: doktora, zubara, hirurga. Nakon što urade svoj dio za zajednicu otvore umjetničku galeriju. Možda je to bilo u začeću tradicije, ili u začeću želje da se započne nova tradicija, nisam siguran, ali je svakako inspirativno. A Subot je savjesan čovjek koji pravi izvrsne instalacije od stvari koje pronađe u prirodi. Na malom platnu koje smo mu dali, nije mogao da a da se ozbiljno ne osvrne, pogotvo s obzirom na temu.

Ne zaboravite da je Indija jedno napeto mjesto sa milionima ljudi, desetinama jezika, mnogim religijama i ekstremnom raznovrsnošću. Tamošnji teroristički napadi su podigli tenzije. Moderno društvo je kompleksno. U isto vrijeme svjestan je tehnološkog napretka čovječanstva koje bi, teoretski, moglo da riješi mnoge društvene nepravde. Opet, telekomunikacije bi mnogi mogli iskoristiti protiv 'slobodnog' društva. Slika je bez fiksne priče sa mnogim mogućim geldištim o savremenoj realnosti, fokusirana na moguće i željene veze.

444 Aradna Tandon
Bez naslova

Priča za 'Pokaži nadu' nije nikad ispričana. Bilo kako bilo, ova slika je o staranju; staranju za porodicu, za jedne druge, za čovječanstvo i za cijelu planetu.

456 Nalan Jirtmač
Deniz

Napokon smo bili spremni da nastupimo u Hafrijat galeriji u Istanbulu. To nam je bio san otkako smo stigli u Tursku i posjetili Hakana Gursojtraku po prvi put. Putovanje je nešto o čemu se moglo sanjati, kao sa naših '80 pitanja oko svijeta'. Stvari su se na kraju poklopile i održali smo fantastičnu izložbu sa presmješnim prevodiocem, i sa Deniz ženom koja je sve pripremila. Bila je kamen u moru pjeska, žena u koju bi se bilo ko mogao instantno zaljubiti. A Nalan Jirtmak je primjetila da sam ja to primjetio. Kada smo nastavili da putujemo, znali smo da smo se mogli vratiti, i da će onda kupiti njenu sliku. To se i desilo kada smo se vraćali iz Bangalurua. U međuvremenu, ona je naslikala komad koji je nazvala Deniz, i to mi je odmah privuklo pažnju. 'Ovo je jedan drugi Deniz. Sinčić mog najboljeg prijatelja. Pametan je. "Nove generacije su nuda ovom pokvarenom svijetu. Na to se fokusiraj!"'

458 Girt Bart
Bez naslova

Ima priča koje je teško čitati, kao što tekst pjesme može da postane nejasan. Priče se prenose iz generacije u generaciju. Priče se mogu promjeniti pod stegom vremena, kao u igri gluvih telefona pod uticajem efekta lepitra. Ima priča koje se ne mogu pročitati do kraja. Poput ove. Posljednja fraza je ispisana na dnu ovog platna, nevidljiva na ovoj dvodimenzionalnoj slici.

461 Leoni Marešal
Zemlja nam treba

Leoni Marešal je jedna od fanova i potpornika pokretne izložbe od samog početka. Slika ogleda zabrinutost koje ona i mnogi s njom osjećaju povodom našeg ponašanja prema planeti.

462 Monik Prim
Bez naslova

Ime ovog vajara, video umjetnika i slikara je višak. Pokret se može pronaći na ovoj slici. Nada zaklanja pravac. Ide u više pravaca. Pomislio sam na Lota. Poput njega, pobegao sam, osvrnuo se i stvari su se pretvorile u stubove soli. Snaga modernih distrakcija je veličanstvena. "Pokaži vjeru" bi bilo utisak povjerenja. To je ta mala negativna strana nade. Slabija je od vjere. Razumljivo je da se ovo uvijek ne shvata. Još uvijek je u pokretu, kao što priča i dalje traje.

483 Azat Malik

Moj mali san

Ponekad završimo na nekom mjestu i pitamo se kako smo uopšte stigli tu. Mislim... Volim da idem u škole jer su klinci uvijek zaintersovani. Volim zaintersovanost na festivalima. Na ulici, ljudi su ili zaintersovani za izložbu ili samo prođu pored kamiona neprimjećujući ga. Volim mnoga mjesta, ali nekad završimo u šoping centru. E to mi se baš ne sviđa. Većina ljudi koji nam priđu misle da prodajemo slike, ali mi ne prodajemo slike (s nekoliko izuzetaka). Mi prodajemo priče. A mi smo već prodali te priče inače ne bi bili u tom šoping centru. I još nešto, kad pokušavate navesti ljudе da dođu i pogledaju slike, ili kad podjelimo glasačke listićе da bi započeli razgovor, većina ih ima isti izgovor: 'ističe me mi parking'. Ne znam za vas ali kad većina ljudi daju isti odgovor, ja postanem skeptičan. Samo ljudi bez para u džepovima se stvarno zainteresuju.

A onda se pojavio jedan veliki tip. Mislim, kako ga se ja sjećam, bio je ogroman: velike šake, prsat, Ruske crte lice. Što je bio bliži kamionu tako se sve više smanjivao. "Kakve ljepote, kakve boje! Gledaj koliko su truda ljudi uložili u sve ovo. ŠTA JE OVO?", pitao je. Ovo je pokretna izložba. Umjetnici širom svijeta pokazuju nadu. "Aha," rekao je. "U tom slučaju, I ja bi mogao da učestvujem. Ja sam iz Tatarstana i slikar sam, tako da mogu da učestvuje." "Da, naravno," odgovorio sam. "Pa, imate li platno za mene?" pitao je, i igrom slučaju imao sam. Dogovor je bio da uzme sebi vremena koliko mu treba pa da mi pošalje sliku i broj telefona a bi poslje mogao da dobijem priču.

Nekoliko sedmica kasnije, dobio sam pošiljku sa slikom iz Omena, malog turističkog naselja u kojem sam igrom slučaja živio kad sam bio klinac. Telefonirao sam slikara i pričali smo neko vrijeme. I dok smo pričali o slici, primjetio sam da je kuća na njoj iz 1751. a ja živim u maloj kućici, odnosno muzeju koja je izgrađena 1884-e i isto je bijela samo ima strmiji krov. Pa sam ga pitao: 'Azate, je li ovo tvoj atelje?' A on je panično odgovorio: 'Ma ne čovječe. Šta si zaboravio da slika treba da bude o nadi?'

522 Li Jong-Sik
Pokaži Nadu

U Berlinu stvari su se malo iskomplikovale. Na primjer: obično pozovemo umjetnika, zakažemo sastanak, pošaljemo zvaničnu pozivnicu, pa se poslije nađemo da kupimo sliku. Ali u Berlinu nas je Mihaela Helfrih da pričamo sa umjetnicima koji su radili u njenom prostoru. Tako sam odjednom bio u prilici da pozivam 10, pa čak i 12 slikara da učestvuju u projektu. Dok su poneki bili puni entuzijazma već na polovini moje prezentacije, ostali su bili puni pitanja. Nije bilo lako to uraditi dok ljudi s osmijehom uzimaju platna. Tako je i Li Jong-Sik otišao kući s bijelim platnom pod miškom misleći: 'Onaj Holanđanin hoće da mu ja slikam,' što nije bilo baš inspirativno. Međutim, Li je pametan i strpljiv.

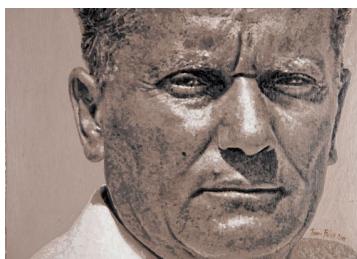
Mjesecima kasnije, izvodili smo izložbu ispred Mihaeline galerije kao dio 48-og 'Stunden NeuKolln-a'. On se opet pojavio sa bijelim platnom ispod miške. Prvo je pitao: 'Dobro, hoću da se raspitam o kvalitetu kolekcije. Neću da se moj rad izlaže među lošim slikama.' Malo je razgledao i taj problem smo brzo riješili. " A dobro, šta je s tim pričama koje pominješ?" Onda sam mu ispričao nekoliko pričica, a onda još koju, pa smo na kraju proveli dobar dio te tople večeri dobro se zabavljajući sa pričama i slikama. Te noći Li je otišao kući s istim onim platnom ispod ruke, ali ovaj put je mislio: 'Hoću da naslikam sliku onom Holanđaninu.' E to je sad već inspirativno.

Posle smo s našli da mi preda sliku. "Započeo sam ozbiljno i onda se tako i mora nastaviti. Vidiš tigra? Tigar je simbol Koreje. Moje zemlje." Malo sam prebrzo odreagovo i upitao: "Južne ili sjeverne?" " Tu je problem i počeо. Tigar je nacionalni simbol i južne i sjeverne Koreje. Isprva me je to malo zbunjivalo, ali sam kasnije saznao da je tigar nacionalni simbol Tajlanda, Laosa i Tajvana. I nije to sad Bog zna šta. Orao je, na primjer, nacionalni simbol Poljske, Albanije i Amerike. Na posljeku, biramo životinje ne da predstavljaju nas Koreance, ili bilo koju drugu nacionalnost. Biramo da predstave nas, ljudska bića. E sad vidiš ovaj tigar je ugledan tigar. On je jedan od najsofisticiranih i najpametnih tigrova što postoje. Naučio se svim forama koje mu trebaju da prezivi od svojih roditelja; zna i neke nove fore koje je sam naučio, a možda i čak neke koje su njegovi potomci otkrili u novija vremena." Slušao sam ga pomno, a onda upitao: "Čekaj malo! Jel' ti sada pričaš o tigrovima ili o čovjeku?" "Vidiš da sam naslikao ozbiljnu sliku," odgovorio je.

528 David Benforado
Roma, naselje u pokretu

533 Jovan Balov
Ono šta je bio

Mmm. Neki ljudi prave preljepe slike, ali stvarno namuče pripovjedača. Jovan Balov je jedan od tih ljudi. Zapravo, on nas je povezao sa velikim brojem međunarodnih umjetnika u Berlinu. I svaki put kad je to radio ostavio bih svoje platno koje smo mu dali slikaru kojeg je pozvao, ostavljajući sebe bez platna. Tako je pomenuo, kada sam mu donio treće platno, da je portretista, a ne pravi slikar sa nekom porukom ili pričom.

Međutim, te noći sam bio u njegovoj galeriji u Vedingu gdje je on izlagao svoje radove i tu mi je ispričao o svom prethodnom poslu. Morao je da naslika četri stara Njemačka slikara iz 16-og, 17-og i 18-og vijeka tako da nije bilo fotografija po kojim bi ih mogao slikati, pa se denuo na put po Njemačkoj tražeći statue ovih umjetnika da bi ih mogao uslikati i raditi po tim slikama. 'Međutim,' reče, 'statue nemaju oči. Tako sam im svima slikao svoje oči.' Zaškakiljan njegovim riješenjem, našalio sam se: "Možda za moj projekat si mogao naslikati portret Tita sa svojim očima." To ga je baš nasmijalo. Te noći, kao i sledećeg dana, rekao je da je to sjajna ideja, a sedmicu dana kasnije ispostavilo se da je i dalje. Pa je to i uradio. Međutim, Tito je bio tako impozantna figura da se Jovan odlučio za portret gdje su mu oči bile što manje moguće.

Odmah se moglo reći da je čovjek profesionalac. Tri puta sam ga pitao koji je odnos između slike i nade, i tri put me je čovjek profesionalno izignorisao. Rezultat toga je da svaki put kada su me ljudi pitali za ovu sliku, ja stvarno nisam znao šta da kažem. Mislim... Reći ništa o ovom čovjek nije uredu, bar ne za mene. Opet, radije biram da pričam tuđe priče samo koristeći se sopstvenim riječima. Tako da, šta reći u ovom slučaju? Još jedna izuzetna stvar je bilo to što su ga uglavnom ljudi iz bivše Jugoslavije prepoznivali. Moj

skromi zaključak je da svi ostali moraju da uče još o istoriji. Tito ima još mnogo toga da ponudi, osim da bude samo jedna strane u istorijskim knjigama.

553 Stiven van Kalkar
Ne nadaj se jadu u Najki gradu

Napravili smo poseban odabir slika za globalnu konferenciju o radu djece koja je održana u Hagu i koju je posjetila kraljica Holandije zajedno sa jedinom klincem iz Indije koji je naslikao jednu malu sliku. Jedan broj naših slikara su naslikali dodatne slike za ovaj projekat, a isto smo tako pozvali i nekoliko sutdenata. Tako smo došli do slike od Stiven van Kalkara. To je zapravo intermedijalna slika sa jakim naslovom 'Ne nadaj se jadu u Najki gradu'. Ova poruka zapravo postaje sve više i više relevantna.

540
Kormak Grejam
JWB

Kad mi je Kormak Grejam pričao o ovoj slici, bio je je veoma jasan. "Nadam se da će stvari postati jasnije – u životu, u istoriju, svuda." Nastavio je sa smiješnim primjerima, pa je naposljetku pomenuo Fejsbuk. "To je popotpuna ludnica. Ljudi naprave sjajan profil, a kad ih sretnete u pravom životu sazname sve njihove prljave sitnice. Volio bih samo kad bi stvari bile malo jasnije." Poprilično se uznemirio, a poslje smo, ni sam ne znam kako, počeli da pričamo o ratu, pa je on rekao: " Ne znam ko je ovo rekao, da li Gebels ili

Čerčil, ali išlo je ovako, 'Najgluplja stvar koje ikad možete napraviti, je da stvarate propagandu u koju će te sami početi vjerovati.' Stvari bi trebale biti jasnije. Zato sam naslikao ovu sliku, DŽVB, što stoji za Džon Vliks Buts.

"Imaš pojma koje to? Nisam ni ja znao. On je bio tužilac Li Harvi Ozvalda, čovjeka koji je ubio Džon F. Kenedija (čovjek koji je navodno ubio...). Džon Vliks But je upucao Abraham Linkolna... navodno. Ali nije sasvim jasno šta se desilo. Stvari bi trebale biti jasnije. A stvarno je bolno kada ubiju vođu neke zemlje, pa čak poslije 50 godine i dalje se ne zna šta se stvarno desilo, a ljudi počnu da izmišljaju svakave teorije. Zato se ja nadam da sledećeg puta kad ubiju nekog predsjednika znaćemo zasigurno, i odmah koje to uradio. Tako je bojle za sviju. Osim naravno za presejdnika, ali to je ono što zovemo koletralna šteta."

555 Natali Kuik
Držati s ove strane

Jedna od najljepših dama koje sam ikad upoznao je držala svoj platno kod sebe poprilično dugo. Trebalо joј je to vrijeme da bi se vratili sa ovakvим radom. Kad je došlo vrijeme da preuzmemо sliku, ona je sasvim demolirala platno dajući mu još dimenzija sa prelijepom poleđinom. Rekla mi je da ima puno sadržaja ali on nije prikazan. Slika se zove 'Držati s ove strane' budući da se njene slike često mogu postaviti u različitim orijentacijama. Još uvijek je u izradi tako da se nema šta reći. Šta god bi se reklo bilo bi nedovoljno. "Goram sebe izvan svojih granica, a izvan granica riječi su nebitne. Kao da nisam dio njih."

440 Kanandaja Lal
Magareći Život

U pustinjama Radžastana upoznali smo jednu fantastičnu organizaciju koja izbavlja malu djecu iz ropstva. Nismo tamo bili slučajno. Gledao sam dokumentarac o Bačapu Bačpan Andolanu na TV-u, pa sam zapisao ime i

kontakt informacije. BBA je podigla Kajlaš Satjarti koja je dobila Nobelovu nagradu za mir, 2014e godine, zajedno sa Malalom Jusafzaj. Pošto sam stigao u Indiju, zatražio sam posjetu. Obično nisu skloni da primaju posjetioce, budući da štite ranjivu djecu i moraju da se nose sa mafijaškim protivnicima, ali su ipak pristali.

Proveli smo se sjajno, razmjenjujući priče i u radionicama sa djecom. Kanandaja mi je dao do znanja da je bio veoma uzbuden što će biti dio zvanične izložbe. Napravio je sopstveno platno i poslao ga u galeriju u Puni. Izuzetna je to slika, koja je prodana već dva puta tokom proteklih godina, ali nam je vraćena da bi nastavila svoj put u izložbi. U međuvremenu, novac od prodaje smo posali u BBA. Sjajna, mala slika sa porukom nade da će djeci prvo biti dozvoljeno da idu u školu prije nego što se odluče kakvim će se poslom baviti.

585 Edita Černerič
Nada

Huh, šta reći? Nadam se da nećete previše geldati televiziju i jesti previše čipsa. To vam stvarno nije dobro za zdravlje.

599 Andrej Pavlić
Do tebe je

Rembrantova presonifikacija Flore je Atropos. Jedna od tri sestre sudbine. Ona sječe konac života, koji prede njena sestra Kloto, a čiju dužinu odlučuje treća sestra, Lahesis. Poslije Atropos postoji samo smrt. "Ali ja je zovem Saskija, inspirisan Rembrantom." Mi živimo s ove strane zida. Zid je šaren, ali ona se pojavljuje u crnom i bijelom, kao što nam se čini naša stvarnost. Zato se realnost vidi kroz ovu malu rupicu. Upitao sam ovog veselog čovjeka: 'Dobro, al' ko si ti da odlučiš šta je stvarnost?' Bio je brz. Rekao je, "Hmm, da, dobro. Ispravka: tu, kroz tu malu rupicu se vidi stvarnost onakva kakva bi trebala da bude." Pa sam pomislio, Rembrant... mitologija... realnost... Ovaj

čovjek priča o puno ozbiljnim stvarima. To me natjerala da ispratim konac života i da vidim dokle zapravo ide. Ide sve do poleđine platna gdje završava sa riječima 'Do tebe je'. Drugim riječima, budući da je do mene, govorio je puku istinu.

619 Tijana Kojić
Budan

Tijana Kojić je dama iz Srbije s kojom se nažalost nikad nismo sreli. Imamo mali hostel u Holandiji gdje redovno izlažemo ove slike, a ova slika se obično izlaže u crvenoj sobi. Stigli su nam jednom gosti iz Srbije i jedan tip je prepoznao rad: "Vidi ovo! Ovo je slikala moja nastavnica likovnog." U međuvremenu, dobili smo poruku od nje: "Nada je san budne duše. Naditi se znači ulagati vjeru u rad u vremenu kad bi lakše bilo sumnjati. Neki vide beznadežni kraj, dok drugi vide beskrajnu nadu."

626 Natalija Stanić
Nada

Moć mladalačkog entuzijazma, očekivanja, vjere u ishod, nadanja... postojanja.

636 Dragana Anđelić
Nada

"Šta reći o nadi, prijatelju? Ima je previše. Postala je jedina stvar koju imamo u izobilju. Nisam sasvim sigurna da je to dobra stvar. Možda bi bolje bilo da imamo dovoljno hrane, prosperiteta, zabave i mogućnosti. Da se ne bi zatrptala takvima mislima dok slikam, napravila sam ti ovo. Poslije kiše doće sunce, nadam se. Ova ideja mi je ublažila stres i odgnala depresivne misli. Dok sam slikala zaboravila sam na samoću." Često mi članovi publike kažu kako je ova priča veoma jednostavna, a ja obično pokušam da im skrenem pažnju na izvanredan način na koji je naslikan ovaj nasmijani pejzaž.

637 Leon Zuodar
Atelje pun umjetnika

"Polne atelje slikarjev." Veoma je jasno. Miha ga ima, Vin ga ima, Pepe ga ima, Lele ga ima, a slikar Leon bih ga isto želio da ima. Atelje pun umjetnika. "Fino je slikati, ali još bolje imati prijatelje i popiti koju čašu vina s njima."

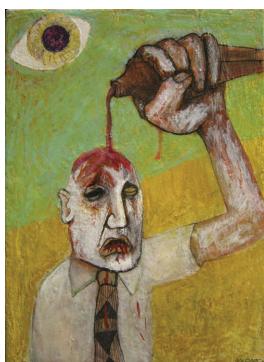
645 Simon Kajtna
Bez naslova

Prvi put sam se sreo sa radom ovog umjetnika u jednoj galeriji u Ljubljani. Sasvim iznenađujuće, žena koja je radila tu mi je dala njegov broj telefona, nešto što se ne dešava tako često. Pa sam nazvao tipa i objasnio da sastavljam kolekciju iz Slovenije za projekat 'Pokaži nadu' za program evropske kulturne prestonice u Mariboru. Strpljivo me saslušao, a kad sam završio upitao me: "Je li to neka vrsta grupne izložbe?" Zapravo, da. Na neki način jeste. "Uredu," rekao je. "Hvala na pozivu, ali obično ne učestvujem u grupnim izložbama." Rekao sam mu da je to uredu. Pitati je džaba, kao i dati odgovor. Jednostavno sam ga morao pitati budući da pravim nacionalnu kolekciju i ne bih radio svoj posao kako treba da ga nisam pitao. Zahvalio mi se na razgovoru i rekao: "Dobro, uvijek me možete pozvati kad završite pa da dođem i da pogledam." "Uredu," rekoh, "ali najbolje bi bilo kad bi imao vašu i-majl adresu." Tako sam je i dobio, i zapravo sam odmah poslao učesnikčku pozivnicu, samo da provjerim da je adresa ispravn, i onda, vidite...

Ubrzo nakon toga me je nazvao. "Vi stvarno putujete oko svijeta?" Pa, da. Već smo bili u Indiji, Iranu, mnogim evropskim zemljama... "Vau! Volio bih da je tako mogu, ali mi žena nikad na to ne bi pristala. Znate šta ćemo? Hajmo zajedno na doručak. Ona je tad na poslu, a ja budem u svom ateljeu, a tamo... Tamo mogu da provedem cijeli dan u Kini ili gdje god hoću."

634 Salvador Serceo
Bez Naslova

Kada pripovjedate, koristiti se pravom intonacijom je veoma važno. A za ovu priču mora te biti ljuti i izfrustrirani. Sliku je naslika Salvador Kerceo u jeku "Okupiraj" pokreta (Occupy movement), koji je nastao sa željom da skrene svijetu pažnju na naštu današnju situaciju. Vidimo ovdje čovjeka koji baš i ne

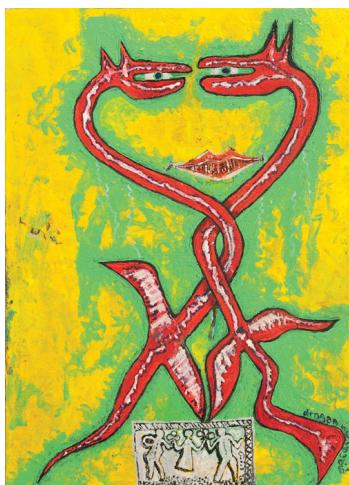
izgleda dobro. Poslovan je čovjek. To vidimo po prelijepoj kravati koju nosi. Ovaj tip, ko većina nas, je naučio da dobar biznismen se uvijek trudi da zaradi sve više i više u svakom trenutku. Iako mu je profit prošle godine bio i više nego dovoljan, opet mu treba jop. Problem je u tome što smo švorc. Nema više šta da se uzme. I dok Salvador o svemu ovome priča, ja se pitam što je tipu stvaio kečap na glavu. Ali polako uviđam da to nije kečap nego ljudsko biće čija je glava odsječena, a biznismen pokušava da sakupi zadnju preostalu kap. Pored toga imamo oko koje sve vidi. Oko koje pripada svima nama. Jer svim mi zamo šta se zbiva. Ja uglavnom, vidim svoju publiku koja potvrđno klima glacijom.

669 Manja Miketić
Bez naslova

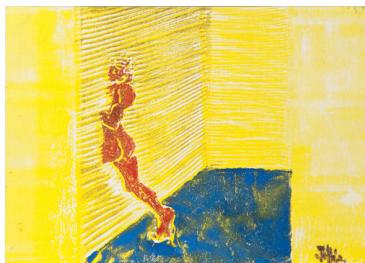
Često bi održali veliko otvaranje kada izlažemo izbor slika na nekoj novoj geografskoj lokaciji, pa bi novi umjetnici prilazili u želji da učestvuju. Mi im kažemo da je to moguće, ali da ne možemo garantovati da će im rad biti objavljen, budući da je publikacija tog specifičnog izbora slika upravo izašao iz štampe. Generalno, ovim entuzijastičnim slikarima nije važno. Tako je bilo sa Manjom Miketić. Ona i njen prijatelj Niko Ribić su oboje naslikali dvije sjajne, male slike. I kao što vidite, o njenoj se ne mora puno pričati. Kada odrastaju zajedno djeca počnu da primjećuju razlike jedno u drugom, ali brzo nauče da one nisu važne. Igra jeste učenje, i tako učimo da živimo jedni s drugima.

674 Dragan Mučibačić
Triton

Diže se iz mora, mitološki, ali kroz trijumf i tradiciju evoluoira u veoma rijetku vrstu čudovišta poput onog u Loh Nesu. Iznenadujuće da je, u isto vrijeme, i bosanski simbol ljubavi.

678 Joahim Holc
Gedankenkraft

Svijet je onakav kakvim ga vidimo. Proći kroz zid je poput letenja. Nesmijemo zaboraviti na naše odgovornosti. Na nama je da budemo svjesni sadašnjeg trenutka.

681 Ana Ščekić
Bez naslova

Kad sam bila klinka, mogla sam da letim. Prije par godina, opet se desilo. Prva dva, tri metra su bila najteža, ali sam onda osjetila kako mi ruke postaju krila. Nadam se da će opet moći da letim. Nadam se da će svi moći. Dugme za letenje ti je i dalje negdje tu u sjećanjima iz djetinstva. Možeš se vratiti, i tako ćeš moći da nastaviš naprijed. Nadam se da ćeš uspijeti, i da ćemo zajedno odletjeti jednog dana.

684 Vasko Taskovski
Venera

Vasko je jedan od najstarijih učesnika. Započeli smo sa kolekcijom iz Makedonije kada smo ga slučajno sreli kada je njegov kolega promovisao svoju knjigu. Ja sam bio zapanjen njegovim radom. Nikad više poslije njega nećemo pomenuti Salvador Dalija kao majstora nadrealizma, nego kao majstor pionir nadrealizma, jer Vasko je jedan od onih pravih majstora. I možda je to što je stariji čovjek, ili možda zato što je veoma ozbiljan čovjek, ali samo unutar par nedelja pošto smo mu dali platno, on je zahtjevao da se pojavimo kod njega i preuzmemo sliku. Jednostavno i efektno. Ostanimo fokusirani. "Kada se nečemu nadamo, čak i kamen će proizvesti život. Venera se rodila iz školjke; sve se rodilo iz školjke. Naš grad je pretrpio razoran zemljotres prije 50 godina. Iz ruševina, novi život se podigao. Nove poveznice su stovrene. Moramo se suočiti sa našom civilizacijom."

698 Sanja Svrljuga
Doručak u travi

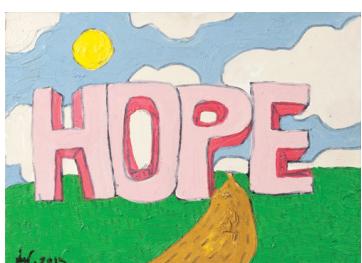
Pismo upućeno 'Gosp. Martinu' koje je napisala ova dama, je nekako samo uspijelo da mi prenese svaki put kada je sretnem koliko je direkstan i misteriozan njen duh. Njen muž je donio sliku, pošto je za nju to, nažalost, bilo nemoguće zbog bolesti. Naslov se odnosi na piknik. Jedna stvar koju je najviše voljela u životu.

708 Magdalena Vlastelica
Mislina u Toskani

Misleći o Toskani, ja živim u Čačku. Lijepo je živjeti u provinciji, ne u velikom gradu.

716 Aleksander Stankovski
Nada

Aleksandar Stankovski je stariji slikar koji već ima veliku retrospektivu. Vidio sam je i bio sam posebno iznenaden u koliko je različitih stilova slikao za života. Pozvao sam ga da učestvuju to veče na izložbi, pa smo stigli da dogovorimo sastanak u baru sljedećeg dana gdje bi mogli malo da popričamo o projektu. Tako smo i uradili, a on je prihvatio naš poziv, posebno poslije tako lijepog dana u kafiću prisjećajući se njegovih dana provedenih u Holandiji, odnosno Amsterdamu.

Poslije nekoliko mjeseci, zakazali smo novi sastanak u istom baru gdje bi došao da preuzmem sliku. Dolazio je iz daleka, mahnito mašući. Bio je veoma sretan što me vidi i dao mi je sliku. "Znaš šta se desilo," rekao je. "Uvijek se puno trudim oko svega, ali sad sam morao čuvati majku, i društvene obaveze su mi uzele puno vremena. Dugo je bilo otkako sam išta slikao, pa kad sam krenuo nanovo, ništa mi nije dolazilo. Kao da sam već bio naslikao sve što bi trebao. Prvi put sam visio po ateljeu, pitajući se šta da radim. I tad sam ugledao ovo tvoje malo platno, i samo je zatrpaо riječi koju si mi dao, 'nada'. I tad mi je sinulo... Našao sam nove boje. Od tad se opet mogu igrati sa novom paletom boja. Tako da, sine, hvala ti. Hvala ti što si mi dao inspiraciju!" Izljubili smo se i ispozdravljali, uvijek se rado prisjećajući prijateljstva.

717 Zaneta Galevska
Ljubav

Jedno do mojih najvećih razočarenja je to što se makdonska kolekcija nikad nije našla u zvaničnom katalogu. Razlozi su brojni. Pozadinske komplikacije još brojnije, a i život zna da te unesreći sa tajmingom. Tako će se broj slika iz te sjajne kolekcije nači ovdje, ali nažalost ne sve. Ovaj izbor smo skupili uz ogromnu pomoć nekolicine ljudi: Marijete Sidovski, Natali Nikolovske i Rešata Ahmetija. Oni su pomogli tako što su skupili fantastičnu, raznoliku grupu slikara, iz veoma, veoma gostoprimaljive Makedonije, iliti Sjeverne Makedonije, kako je sada zovu. Međutim ova kolekcija je napravljena u vremenu prije promjene imena, tako da će se koristiti starim imenom, ako vam ne smeta.

Jedna od slikarki koja je dobila platno, koje sam kasnije išao da preuzmem, se zove Zaneta Galievska. Kada sam je nazvao ona je rekla, "Dobro, da, ali ja živim u Londonu. Međutim, igrom slučaja, biću u Makedoniji iduće sedmice za praznike, pa mogu da donesem sliku." Našli smo se na parkiralištu. Prišlo mi je auto, lijepo auto natrpano stvarima za ferije, a iz auta izlazi dama u svjetlucavoj bijeloj haljini, pozira za kameru, daje mi svoju nevjerojatnu sliku i brzi poljubac, pa kaže, "Sad idem na odmor! Čao!"

Stvarno mi je trebao trenutak da se sabarem i da shvatim ovu oluju ljepote. Kasnije smo se opet našli, a razgovor o slici je zapravo bio razgovor o samom razgovoru. Komunikacija je ključna da ljude približi, kako fizički tako i emotivno. A to je *ljubav*. Volio bih da smo imali više vremena, ali s druge strane, sve je već bilo jasno. Jasno i prelijepo.

718 Miroslav Masim
1000 Poljubaca

Miroslav Masim je još jedan slikar kojeg su pozvali prijatelji. Neko mi je dao njegov broj telefona i rekao mi: "Pozovi ga. Spreman je." Tako sam i uradio. Ne znajući Miroslava, zakazao sam sastanak ujutro. Možda to i nije najbolja ideja, budući da se je Skoplje rokenrol grad, i više nego što možete da zamislite, a Miro nije bio ništa drugačiji od ljudi iz tog grad – osim što možda i jeste.

Pozvonim ja na zvono, ali nema odgovora. Pozvonim opet. Opet, niko se ne odaziva. Pozovom ga na telefon i čujem hrapav glas kako govori: "Halo?" "Zdravo Miroslave. Zar se nismo trebali naći danas da preuzmem sliku?" "Ah, da! Ne brini. Žurka se upravo završila, ali možemo je opet započeti. Bez problema. Čekaj sekundu!" Čujem ga kako posrće niz stepenice, pa se nešto konačno stromvalilo niz njih. Predpostavio sam da je on. Čujem ga kako pojačava muziku, da bi napokon otvorio vrata i ljubazno rekao: "Hoćeš pivo?" "Znaš kako... Rano mi je..." "Hajde, uđi, sjedi. Hoćeš neko drugo pivo, ima i viskija što je ostalo na stolu? Ili ćeš malo bijelog vina? Imam crno vino, bijelo vino. Ili ako hoćeš miks, napraviću ti roze..." Potezanje pitanja slike koju sam došao da pokupim je potrajalo, ali poslije nekog vremena se uozbiljio. Opet se pojavio onaj hrapavi glas: "Da li ti stvarno misliš, iz dubine svog srca, da je svijet jedno lijepo mjesto?" "Da, mislim," odgovorio sam. "I ja isto! Pijemo u to ime!"

U međuvremenu, pokazao mi je neke svoj slike i prospekt. "Posljednju izložbu sam imao u Francuskoj." Na prospektu je pisalo "Mille peinture des Miroslav Masim a Paris." (100 slike Miroslava Masima u Parizu). Znao sam da je tip rođen u Jugoslaviji i da mu je sad trebala viza da posjeti porodicu čak i u nekim djelovim bivše zemlje. Dugo nije imao neku ozbiljniju izložbu pošto je zaglavljen u maloj zemlji, bez para, bez slobode i bez mladosti koja to sve može da podnese. I ne znam kako je kod vas sa nostalgijom, ali po mom iskustvu, kad se krene o njoj, ona raste. Tako da sam izbjegavao temu.

Pokazao mi je fotke svojih slika i sve su imale znak, otisak prsta, autogram, godinu i ovo... nešto crveno. Ispostavilo se da su svaka ta crvena mrlja usne. Usne žena koje su ga ljubile za života. Izvadio sam svesku da zabilježim par informacija. Ime: Miroslav, broj: 718, naslov: ... "Ima li slika naslov?" Zamucoao

je, "718? 718? Stvarno? Mislim, stvarno???" "Da, toliko je umjetnika do sad učestvovalo." "Ne," rekao je, "718 je moj sretni broj." "Kakva slučajnost," rekoh. "Kako je to moguće?" "E pa, poljubac broj 718, je poljubac moje majke."

722 Kristina Bozurska
Radnička rukavica

Jednog sunčanog, užurbanog dana, stigla je ova dama sa dvije slike. Jedan je bila njena, a drugu je naslikao njen otac. Bilo je malo smiješno jer je slika njenog oca zapravo bio njen protret. Tako smo barem pažljivo zaključili. Onda sam pogledao njenu sliku. Ona mi je hladno održala lekciju iz socijalizma. Svjež osvrt na korisne ideje iz prošlosti i logična rješenja za probleme radnika i običnih ljudi. Ujedinite se, oduprite se eksplotaciji 'ljudskih resursa', ne okljevajte. Podignite rukavicu.

733 Slobodan Vidović
Bez Naslova

Njegova majka mi je zapravo predala sliku, pošto sam napokon uspio da pronađem mjesto. Nije imala šta da kaže o slici. Kasnije, nije ni on, ali je bio veoam zadovoljan sa slikom. A i ja sam zadovoljan sa njegovim veoma konstruktivnim radom.

820 Valon Peci
Zid između nas

Kosovo je veoma izazovno mjesto, posebno Mitrovica, regija gdje su tenzije i dalje prisutne na dnevnoj bazi. Međutim, Velon Peci radi na izgradnji mesta za sebe: veoma je otvoren prema svima. Učitelj je, mediator, mlad čovjek koji pokušava da iskombinuje svoje odgovornosti prema svom društvu i porodici živeći u modrenom svijetu 'globalnog sela.'

"Slikanje je proces. Gladan, ja slikam neprestano. U međuvremenu, ovi zidovi su stalno između nas. Zidovi mogu biti praktični. Štite nas i nude nam privatnost. Ali sam se zapitao kakvi su tu zidovi zapravo, i otkrio da moramo odustati od njih. Umoran sam od propagande, tako da sam na otvorenom putu u potrazi za svim što ću sresti, sve vrijeme nastavljajući sa slikanjem."

747 Boris Hodak
Igladnjeli umjetnik

"Svijet je postao čudno mjesto. Pravim kolaže pune stvarnosti i apsurda jer tako vidim svijet. U ovom slučaju, možete i sami da vidite. Ima pregršt hrane, a političari su prvi u redu kad treba nešto da se uzme. A onda imate kritičare, u ovom slučaju likovne kritičara, koji uvijek imaju lijepo šta da napišu o ruci što ih hrani pa da se i on može učlaniti u stranku. Publika, srećom, ima svoje mišljenje. Međutim, umjetnik umire od gladi. Budući da ćeš pokazivati ovo ljudima koji vole umjetnost, dobro je da čuju ovu prouku. Svjest o tome će na pomoći da se nosimo sa ovom apsurdnom stvarnosti."

756 Bojan Kiridžić
Stari Gramafon

Skrivenog u malom ateljeu na novosadskoj tvrđavi, upozano sam ovog opuštenog, ali komplikovanog čovjeka. Razgovor nam je lutao u mnogo strana, što je bilo jednako zbumnujuće koliko i komotno, tako da sam zapisao samo par kratkih rečenica kada mi je predao sliku za projekat 'Pokaži nadu'.

Započelo je sa idejom namotavanja. Šta ako smo svi igračke na namotavanje? Struktura DNK-a je slična elektrodama u mozgu. To bi mogla da bude savršena skulptura. Ja vidim cvijeće. Konačno, nadam se da ću svjedočiti transformaciji mikro svijeta u makro tako da se što manje toga izgubi, i sve to slušajući sjajnu muziku.

760 Konstantin Kacev
Imigrant

Širom svijeta, masovne migracije su se dešavale od davnina. Knjige evropske istorije su stranu za stranom pune priče o efektima migracije. Često ljudi koji su primorani na migraciju nigdje nisu dobrodošli. A čak i da jesu, opet su izgubili dom i ognjište. I ovo se dešava generacijama. Jesam li ja Rus? Zar mi djed nije rođen u Grčkoj? Ja sam sad ovdje u Makedoniji, ali šta je Makedonija? Kao što je to svuda slučaj, vjerovatno je u pitanju smjesa ljudi sa svih strana

767 Nataša Milovancev
Pejzaž nade

Igleda kao fragment. Ali ajmo biti realni i radimo nemoguće. Dijeca nose u sebi ovaj iskreni optimizam. Na trenutak sam pomisila na vjeru, nadu i ljubav. Tako da ima više od same nade – više razloga da održimo dijete u nama u životu.

775 Agron Muliki
Par

Blizanci, zajedno s idejama, brakom, simbiozom. Ljudi uvijek nose dva lica. Život nema puno smisla bez nade.

779 Leonid Pelušaj
Nga cikli – rrugtimi

"Slika se odnosi na slobodu u putovanju, budući da to puno ne radim. Sloboda kretanja nije samo meni važna, nego je svima ekstremno korisna.

790 Milan Andov
Bez naslova

Kao što ranije pomenuh, Skoplje je sjajan grad za rokenrol, a Milan Andov je takođe zaljubljen u noćni život: alkohol, nikotin, droga, žurke. Milana, tako reći, 'privlače delikatese svijeta.' Neki bi ga mogli nazvati, Gosn. Belaj, drugi bi ga opet nazvali džankijem, a neki jednostavno Milan, pošto mu je to pravo ime. Kad sam ga pozvao da učestvuje, on je rekao: "Geldaj, čovječe. Ne znam ja ništa o nadi."

Pogledao sam ga, a i on je mene, i to je trajalo nekoliko sekundi, i ubrzo mu je bilo dosta toga. Uzeo je platno i pozdravio se. Nekoliko mjeseci kasnije, opet smo se sreli i on mi je pokazao ovu izvrsnu sliku. "Kao što sam rekao, absolutno ništa ne znam o nadi. Jedina stvar koju znam je da naslikam sliku i da sutradan budem malo bolji nego juče. Jel' ti to dovoljno?" Ne znam za vas, ali ako se možete malo poboljšati svaki sledeći dan, onda ste sasvim uredu. Zaključak ove male priče je: šta god ljudi govorili o Milanu, istinu ili ne, na pravom je putu.

795 Natali Nikolovska
Izgubljeno, požuda i posljednja želja

Izgubiti tlo pod nogama, i onda u slobodnom padu. Možeš biti leptir ("butterfly", "parvana", ili "farfalla"), ali znaj prijatelju, mogu te ispeći i izroštiljati bez da primjetiš. Tako da transformacija iz leptira u morskog konjića mora da ima i druge forme, poput zmaja. Da bi se postarali da naš život bude

što ljepši, potrebno je da ga zaštитимо od ograničenosti, arogancije i egoizma. Da bi morski konjić živjeli onakvi kakvi jesu – nježni, harmonični i u monogamiji. Posljednja slika uručena nama od Natali Nikolovske, *Morski Konjići*, je prilog ovoj, svojevrsni priručnik koji daje uvid u 'Izgubljeno, požudu i posljednju želju'.

810 Tomislav Torjanac
Nada

Nada za ovo blatnjavu loptu koju zovemo 'Zemlja'. To je zapravo bila prva stvar koja mi je pala na pamet kada sam razmišljao o tvom pitanju i pokazivanju nade. Odakle početi? Počnimo sa planetom u cijelosti. A šta je ova planeta? Blatnjava lopta.

812 Zlatan Hadžifejzović
Ratni kantar

Publika uvijek ima nekakvu reakciju kada čuju priče o slikama. Ponekad su sasvim zapanjeni, pa se kraj priče dočeka u savršenoj tišini, kao u ovom slučaju. Ovu sliku je naslikao Zlatan Hadživejzović. Ne fudbaler Zlatan Ibrahimović, nego slikar Zlatan Hadžifejzović. Zlatan je iz Sarajeva. Upoznao sam ga na ulici kada sam otvarao izložbu ispred Oljinog kluba 'FIS'. Pao je jednostavan dogovor. Čim se vratim pozaći ga i onda ćemo dodati njegovu sliku u zbirku. I kroz samo nekoliko mjeseci vratio sam se nazad u Sarajevo. Posalo sam mu poruku: "Biću u Šarmala galeriji sledeća dva dana." Dobio je sliku i pomsilo: "Gdje sam ono ostavio platno?" Izgubio je toliko vremena tražić platno da je na kraju, kako on to kaže: "Da bi bar nešto bilo na platnu, sam sam stao na njega. Nije mi puno krvi ostalo na nogama, tako da sam

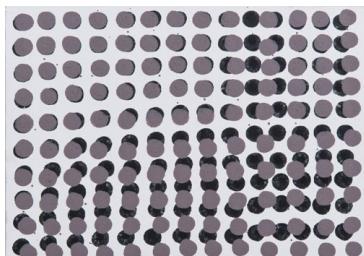
iskoristio boju. Zato je i prekrivena plastikom, jer je boja još uvijek svježa. Ali bez brige, osušiće se."

"Ali sad pošto sam naslikao ta stopala, mogu ti reći šta sam htio time da kažem. Ova stopala su veznica između mene i tebe. Ili je to možda malo pretjerano? Ako ne, možemo otići još dalje sa tom idejom. Zapravo, ova stopala su veznica između centra mog srca i centra ovog svijeta. Kad god želim da se pokrenem, prvo mi trebaju stopala. Stopala su nas odvela na svako mjesto gdje smo htjeli otići. I sad pošto su stopala na platnu, mogu da popunim prostor između; zato sam stavio zvjezde na primjer."

"Ali htio sam da dodam malo težine priči, zato sam dodao metar. Kao što vidiš, na početku si u Sarajevo, u gradu koji je bio pod opsadom i razorom rata godinama. A kad se malo pomjeriš na metru stigneš do Homsa, grada sa onim veličanstvenim snimcima razaranja tokom Sirijskog rata. Kad se još malo pomjeriš na metru, stigneš do Gaze, mjesto koje je sasvim uništeno ali opet dovoljno očuvano da bi se opet moglo uništiti. A ako so još malo pomjeriš na metru, stigneš do upitnika."

Ovakvu sliku kad dobiješ u ruke ne možeš samo reći: "Hvala ti Zlatane na prilogu izložbi." Tako smo nastavili pričati o slici tog kišnog dana na parkiralištu i došli do izuzetnog zaključka da bi bilo sjajno kad bi sadržaj upitnika bio manji, a ne veći. Zar to ne bi bilo sjajno?

814 Jusuf Hadžifejzović
Sedimenti

Niko nije lud sem tebe. Bog nam je dao život i rekao: "Stvarajte nove stvari koje vidite kroz umjetnost." Dobar ritam i kafa, sedimenti u slobodnom obrazcu koji ih predstavlja. Ništa više, ništa manje.

817 Kustrim Latifi
Svaki univerzum ima centar

Nema nade u politici, samo obećanje nade, te sam zato htio da razmišljam o drugim stvarima. Ovo ovdje je moja djevojka. Nisam je vidio neko vrijeme i, naravno, nadam se da će je ubrzo vidjeti. Mnogi sebe vide kao centar univerzuma, možda cijelo čovječanstvo. Našao sam inspiraciju i stavio je u centar mog univerzuma.

823 Branislav Ilić
Rak

Rak je riječ koja opisuje nešto što ulazi u sve, što uništava i što je nezaustavljivo. Rak je bolest koja se širi – kroz društvo, kroz vene, kroz nebitne misli i vječno nepovezane odluke. Čak doseže i do ove slike

824 Blažo Ilić
Nada

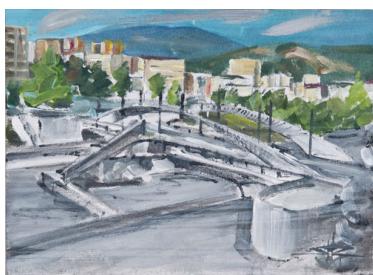
Mediji su nevjerovatni u svom rasponu, od drevnih slika i staromodnih novina, do modernih telekomunikacija. Međutim, šta je stvarno bitno? Vidite da je dama nesretna. U ovom slučaju, novine u pozadinu su na srpskom, ali su moglo biti na bilo kom jeziku. Vidite šta se dešava kad ljudi konstantno hranite lošim i zastrašujućim informacijama. Društvo je moguće podignuti šireći pozitivnije informacije.

832 Jakup Feri
Zlatni dječko

Zlatni dječko je proizašla iz vremena i prijateljstva, posvećenosti i radu. Zlatni dječko je konstantno sretan pošto je shvatio da je pametan i radoznao. Zlatni dječko će izgleda stići do kraja.

835 Šukri Celiku
Hipokriza humana

„Zakasnio sam na sastanak sa Šukrijem Celikom. I on je bio nervozan, možda zato što je bio kratak s vremenom, kao i odgovoran za dostavku slike njegovog prijatelja. I tako je počelo. Dao mi je sliku mosta koji razdvaja njegov grad i rekao: "Vidiš, ovo je moj grad. Sa druge strane mosta žive Srbi, neprijatelji. Nadam se da ćemo ih moći poubijati pa da se vratim kući što je gore u brdima."

Sastanak nam je počeo hladnokrvno, pa sam iskoristio iskustvo da bi pokrenuo nekakav razgovor, a ne ovakve izjave bez takta, te ga zapitao: "Ali, stani, zar vi nemate međunarodne mirovne snage koje štite narod od agresije sa druge strane?" On odgovori odmah, sasvim bjesan: "Ti međunarodni su najgori. Ništa oni ovdje ne rade a dobijaju nekoliko hiljada eura mjesечно, dok običan narod samo što nije umro od gladi." I stvarno, ekonomска situacija je očajna. Pa sam se glasno zapitao: "Ali evo idu novi izbori, i to ne po prvi put. Možete izabrati bolje vođe, zar ne?" "Ah, naši političari..." reče, "Oni su najgori od svih! Gori čak od svih što si prije pomenuo. Kažu da rade za nas, ali samo sebi pune džepove." Vjerovatno je bio s pravom ljut na to sve. Primjetio je takođe, tokom našeg razgovora da nisam bio zalutali posjetilac, nego da sam već bio u gradu i regiji i da znam šta se dešava. Veoma lagano, led se počeo topiti, a razgovor nam je bio sve animiraniji i sve više prijateljski.

Njegov atelje je malo čudan prostor, sa sedam ili osam čoškov i troje vrata. Pričali smo, rame uz rame, sa sliku u jednoj ruci, drugom rukom sam pokazivao i rekao, "Na kraju krajeva, treba gledati naprijed. U tom pravcu treba ići!" Međutim ruka mi je odlutala prema jednim vratima na kojima je

pisalo 'WC'. Začutali smo. Šukri me je iznenađeno pogledao. "Oćeš pišati, ili misliš da je i ova situacija sranje," pitao je, a onda samo pali jedno drugom u zagrljaj. Sav se led istopio u tom topлом zagrljaju. Onda mi je šapnuo u uvo, "Hvala ti, prijatelju. Sad znam što sam učestvovao u ovom projektu."

838 Elena Pristli
Sveti Đorđe

"Nada je da će Sveti Đorđe spasti svijet od aždaje. Ideja se zapravo rodila dok sam volonterski radila u Krasnojarsku sa izbjeglicama. Stvarno se nadam da će Sveti Đorđe spasiti svijet, ali život se uvijek ispostavi drugačijim od onog što su pisali o njemu."

839 Vincent Dams
Voorbij is Mijn Hoop

Neki ljudi su pametni, a neki su pametniji. Mašta je poput vode. Ova izuzetna osoba je zapravo sjajan pisac, fantastičan slikar, i, možda provrh svega, odličan grafički dizajner. Ova slika je nešto takvo. Našao je moju fotografiju i malo je modifikovao za sliku. Tekst na mojoj majici je igra riječi koja se koristi mojim prezimenom ("Voorbij" što na holandskom znači 'prošlost') i koja suštinski kaže da nade više nema, da je nestala. Barem kad se tako tumači, jer sa malkice drugačjom intonacijom poruka bi bila sasvim drugačija. Bio je na jedinoj rođendanskoj proslavi koju sam održao u posljednih 40 godina i pokazao mi ovu sliku. Ali... Čekaj malo. Moram da dobijem sliku, i registracijski formular i mora da ga pitam za priču, ili bar da malo pričamo pa

da bih mogao da napravim priču koristeći se svojim riječima. Ali nije ga to impresioniralo. "Nećeš valjda da me ispituješ o svom rođendanskom poklonu," pitao je.

845 Joke Nakken
Bez naslova

Često sam slikao mjesta na kojima nisam, poput ovog ostrva, Teršeling. Nisam tamo. Na drugom sam ostrvu, na drugom kraju mora. Nada ne mari puno za čovjeka. Ali postoji. Lično, nemam puno nade. Dobro sam. Ali čovječanstvu bi koristila. Više savjesti, više želje za nezavisnosti. Vjerovatno nam trebaju veće oči da bi bolje vidjeli šta se događa.

848 Vim Ter Vele
Luchtgeest

Vim ter Vele je bubnjar benda De Kift više od 30 godina. Imali smo dovoljno sreće da ga sretnemo na samom početku projekta i da se super provedemo u Sloveniji. Od tad se često srećemo. Oni prave muziku u onom 'uradi sam' stilu. Vim dizajnira i producira većinu. Kao bubnjar, Vim je više-manje shvatio da kad stvaraš više od 30 godina, da dobiješ poprilično velik portfolio. Jednom se osvrno da, iako je poprilično fokusiran na svoje glavne interese, lako mu dolazi da proširi polje interesovanja, takođe je pomeno da je već imao izložbu i to mi je dalo priliku da ga pitam da nam naslika nešto za našu projekat. Tako je i uradio. Ali jak je kao stijena, iako se čini isti kao svi osjećajni ljudi. Htio je da završi zadani zadatak, ali je shvatio da će biti teško. Uvijek na putu ka sutra. Bolje ne odustati. To je i terapeutski. Divno. Živimo u interesantnim vremenima.

849 Erik Vermojlen
Komentator na magloviti dosije X

Jedan od najboljih cratača u mom gradu je naslikao ovu sliku, a budući da je ovo izložba slika uredjuje biti formalan i egzaktan. "Pokušavam nacrtati internet, ali neću da škrabam. Manjak prostora je potstaklo moju sposobnost da komplikujem. Pokušavam se riješiti sala u projektu sa relativno malo nade."

850 Jošua van Irsel
Zabava

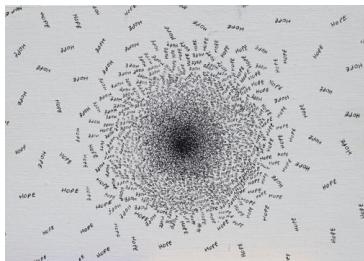
Jošua je iz treće generacije Van Lersela koji učestvuju u projektu. Njegov otac je bio među prvim umjetnicima koji je uvršten u zbirku, i značajno je pomogao projektu. Njegovi praroditelji su učestvovali kada smo pravili zbirku ajndhovenskih slikara. A sad je i on u zbirci. "Kad je ovakav zadatak u pitanju, ništa nije dovoljno dobro."

851 Šilder Herman i Rijan
Još Čekam

Slikari Herman i Rijan su poseban par koji su bili u posebnoj situaciji kada sam ih pozvao da učestvuju. Njihov poetični realizam je ispaо lijep dok su se oni su se oni suočavali sa surovom stvarnosti. Imamo sliku dvije figure, dva umjetnika. Nadaju se. Čekaju da vide šta će biti od njih.

852 Vim Sterkenburg
Pčele

Prvi put smo se sreli na 'Into the Great Wide Open' festivalu na ostrvu Vlilandu. Nosio sam majicu na kojoj je pisalo 'Sve uredu?' na čudnom fontu nalik na arapsko pismo. Čekali smo u redu u jedinom restoranu koji je radio tog dana, a on se zagledao u moju majicu. Pogledao sam ga, ali on me nije primjetio. I dalje je bio zagledan u majicu. Naposljetku mi je uzvratio pogled i pažljivo me pitao, 'Sve uredu?' Ja sam mu odmah odgovorio, "Da naravno. Kod tebe?" Tipa zamalo nije udarila srčka kako sam brzo, i oštro odgovorio. Večerali smo zajedno a on me je pozvao do svog šatora, budući da je on tu već neko vrijeme, a posjetiocu su bili dobrodošli. Bio ja na festivalu da crta, testirajući koliko dugo može da ostane sam na ostrvu u svojim mislima, crtajući. Iza sebe je ostavio puno posla radeći kao pomoćnik Sol Le Vita. U međuvremenu, napravio je ovaj divni izvor dobre energije. "Napravio sam jednu ili dvije greške kad sam napisao riječ 'nada' na pogrešnom jeziku. Ponekad sam baš dobar u tome."

890 लीतिव नामदगजंचिविन / Leetiv Namdagjanchivin
मंगोलियाई लिपि

Predstavnik republike Mongolije u Makedoniji, Litiv Namdagdžančivin je upečatljiv čovjek koji s puno srca učestvuje u makedonskim društvenim

događajima prenoseći drevna znanja svog naroda. "Sunce se diže drevnom hramu. Pošto nada posljednja umire, ljudi imaju vremena da urade dobre stvari. Treba da očekujete najviše što ovaj veličanstveni svijet može da ponudi. Budite pametni, prionite i nikad ne uzimajte pušku u ruke."

899 Čajma Zafuri
Ja i moj čamac

Sofijen, čudan ali divan čovjek, je pozvao brojne umjetnike iz Sfaksa, najveće luke u Tunisu. Na dan kada smo se vratili u grad da preuzmemoslike, samo se još jedan osoba pojavila sa Sofijenom: Čajma Zafuri, mlada dama, progresivnih stavova, slikarka i učiteljica. Sastanak je bio sjajan. Sofijen nam je organizovao mali muzej za izložbu u starom djelu grada sa fantastičnom atmosferom. Ostali su nam dali malo privatnosti da pričamo o slici. Čajma je bila sasvim opuštena, iako malo uzbudjena. Divno smo pričali.

Pričajući o slici, rekla je: "Slika se zove, 'Ja i moj čamac'. 'Ureda, jel' se dobro provodiš na svom čamcu?" To pitanje je skroz promjenilo raspoloženje. Rekla mi je da zapravo nije planirala da naslika čamac, ali je tako ispalo, nije sigurna zašto. "Vjerovatno je osvrta na temu nade i slobode." Pomenula je da nije sasvim sretna rezultatom, da se toliko stvari desi u toku slikanja, misli se konstantno vrte, nove ideje iskaču, a ona ima samo jedno platno i ograničenu količinu vremena. Pitanje je podstaklo svjest o mogućim odgovorima i otvorilo razgovor brojnim veznicama. Najčudnije je to što smo više pričali o slici, sve više nam je bilo jasno da se najvažnija stvar kad je umjetnost u pitanju već odigravala: ostvarivanje kontakta. Kakva moć.

910 Majk Grinwud
prijevod nije dostupan

prijevod nije dostupan

912 Han Kesels
Namještena utakmica

Neki ljudi bi dobili i po šest do devet mjeseci, prije nego što bi došli po sliku. Drugi su opet imali nekoliko nedelja ili dana, zavisno od situacije, naših putnih planova, itd. Počeli smo u Ajndhovenu, mom rodnom gradu, 2003-e, i baš te prve sedmice jedan tip iz mog rodnog grada je dobio platno. Ali on je bio u drugom fazonu, radio je abstrakcije, živio život, opušteno. Zato mu je trebalo neko vrijeme da bi nas nazvao i rekao da je završio sa slikom. Zapravo, trebalo mu je skoro 14 godina. "Morao sam sačekati da budem spremam. Mislim... Stvarnost je absurdna, a absurdnosti su privlačne ali izmanipulisane. Sve je izmanipulisano. Nada se krije između slojeva. Trebalu mi je vremena da obuhvatim to u par riječi. I uspio sam. Namještena utakmica."

933 Da Bruin
Pisgat

Da Bruin putuje svuda između Južne Afrike i Holandije kao muzičar i izvođač. Oni su ispravni, mladi, moderni, i globalni aktivisti van mejnstrima. "Nekad ti padne na pamet stari poslu što je baš bio lošak. Sjetiš se kako su te tretirali i plaćali, ali opet se nadas da ćeš sve uraditi kako treba. A ljudi se nadaju da će dobiti dobru uslugu i dobru hranu. Ali sve te nade te jebu u mozak. Stvarnost je gora od mašte. Ovo je priča protiv onih što nose lažnu nadu; religiozni, političari, trgovci."

934 Fawzi Ata Ala
prijevod nije dostupan

prijevod nije dostupan

935 Ajtian Hacene
Svijetlo Nade

Za mladog alžirskog umjetnika koji živi i radi u Tunisu jedini način da preživi je da bude pametan i dobar u tom što radi. Teško je putovati, život je komplikovan i ko zna šta će budućnost donjeti? "Možda sam zato zainteresovan odakle smo došli, u istoriju kompletног čovjeka. Muškarac, plus žena, koristeći se drevnim berberskim simbolima, uključujući Tifangu, drevni spis na berberskim jezicima, i sunce, univerzalno sunce. Koristio sam tradicionalne uljane boje. (Možda se zbog toga slika sušila pola godine). Sa nadom da će stvarnost onakva kakva jeste postati opet jasna svima."

936 Sala Bčin

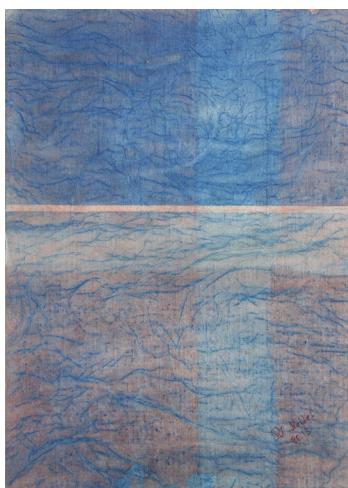
Put do nade

Posjeta ostrvu Kerkanah je trajala duže nego što smo očekivali. Trajekt koji se vraćao u Sfaks nije mogao da plovi uslijed guste magle. Ali dobro, putovali smo kaminom sa sopstvenim krevetima i kuhinjom, koji smo jedva i koristili budući da nas je ministarstvo kulture Tunisa i sve popratne vladine agencije ponudilo sa odličnim restoranima i hotelima, uključujući i svakodnevni parking za kamion. Ali na ostrvu smo ostali na vjetru u praznoj luci. Kad su naši prijatelji sa ostrva čuli da smo zaglavili na ostrvu, posjetili su nas naveče i donjeli ovu sliku koju su uradili tog posljepodneva. Na putu smo do nade, nade koju smo zamisili. Je li ovo na slici Njujork? "Možda. Veliki gradovi, velike zgrade, veliki nered. Moja nada, i moj savjet, je: izadite na ulice, pokrenite se, pođite naprijed. Bilo da vam trebaju sati ili dani, znajte da će grade nestati iza vas, a život će opet postati opušteniji."

937 Rida Kakel

Espoir et Despoire

Čudni mali čovječuljak, posebno na prvi pogled. Ali je bio zainteresovan od samog početka, iako na blagoj distanci. Uparkiravali smo kamion, što je samo po sebi događaj, na glavnoj kapiji u starom gradu Sfaksa. Poslije smo trebali postaviti izložbu. Sjećam se da se nešto raspravljalo. Draga Čajma nam je pomola da postavimo slike. Vade se iz koverti u kutiji, a onda ih predaješ

osobi na ljestvama, skoro nasumično. Igrom slučaja, u zbirci se našao jedan ženski akt. Već smo bili pristali da ne prikazujemo slike golih ljudi na javnim mjestima, uglavnom da bi izbjegli sukobe, ali Čajma nije znala to, te je izvadila sliku bez da je vidjela šta je na njoj i predala je. Čak i prije nego što se slika popela na kamion na ulici je bilo komešanja. Nekoliko sekundi je prošlo prije nego što sam shvatio da moram da skinem sliku. Bilo kako bilo, javan rasprava se nastavila, ali skromno budući da je bilo očigledno da se slika gore popela slučajno, a ne da izazove sukob. Bilo ju je lijepo vidjetu, zapravo. Tad mi je Čajma šapnula na uvo: "Vidiš? Ne živimo u slobodnoj zemlji."

A Rida Kakel je bio tu sve vrijeme. Uopšte nije izgledao kao umjetnik, zapravo je radio kao zaštitar drevnog, lokalnog kulturnog nasljeđa. Čorki, naš kolega iz Tunisa, je bio dobar prijatelj sa njim i on je preuzeo platno. Poslije posjete Kerkanu, našli smo se kod njega u starom gradu da preuzmemosliku. Ekstremno krhk, osjetljiv i u harmoziji, napravio je ovaj dizajn. "Boje Mediterana. Simetrija je odsutna. Nema razloga da je usurpiramo."

939 Nadžiba Nabene
Cendrillion 2

U samom centru Kajruana smo bili parkirani dva dana pored kulturnog centra. Stotine ljudi su posjetili izložbu. Prijetalji iz Kelibije su motivisali publiku nakon što su vidjeli kako nam je pozitivna i zabavna komunikacijska strategija. Skoro hiljadu ljudi su učestvovali u glasanju. Nadžiba Nabene nas je često posjećivala. Pokazala mi je unutrašnjost kulturnog centra gdje su obučavali mlade. Stvarno je htjela da učestvuje u projektu i da donira sliku. Ali je bila prevelika. Naše dimenzije, 25x35 cm su posebne i obavezne. Ponovo je pokušala. Zamalo. Ali treći pokušaj je bio sjajan. Došla je sa slikom iz svoje zbirke, malkice veća od naših platana ali bez rama i bilo je dovoljno prostora da se zadrži esencija slike i teme nade na koju se odnosi a da se odradi thenika iz 'Noćne straže' tako što smo odsjekli nekoliko centimetara s lijeve i desne strane. "Životinje su dio naše svite. Cendrillion je uvijek naš dom."

941 Samir Matrud
Mir

Držali smo nekakvu prezentaciju u Cultuurboerderij u Vestelbirsu, malo selu blizu Ajndhovena. Sjajno mjesto, gdje su uprkos svemu stvorili fantastično mjesto za umjetnost. Takođe usljeđuju mjesto za aktivnosti izbjeglica iz lokalnog izbjegličkog centra. Sijeku drva i prave hranu, a Samir Matrud je uradio sjajnu skulpturu. On je umjetnik iz jednog sirijskog grada kojeg sam sasvim slučajno dobro poznavao i često posjećivao. Al Hasaka. Dogovorili smo se da ako mu ponudimo prostor da će nam uraditi sliku. Potrajalo je, a on se eventualno smjestio na sjeveru Amsterdama. Više od godinu dana kasnije, kada sam stigao da dođem po sliku, živio je s porodicom na zapadu Amsterdama. Drago mu je bilo što je opet sa svojom porodicom, sa svojom djecom i unucima, pa je naslikao sliku koja ga je podsjetila na mračne dane koji su sad bili iza njega. Slika nosi naslov koji pripada nekolicini univerzalnih osjećanja nade koje ljudi njeguju širom svijeta. Teško je to iskusiti izbliza. Slika se zove 'Mir'.

943 Martin Forbaj
Pokaži nadu

Martin je začetnik ovog izuzetnog projekta, i nikad nije očekivao da će projekat toliko dugo potrajati. Tokom njegovih mnogih nastupa, mnogo, mnogo puta su ga pitali da li slika. Ali, vidjevši toliko talentovanih i vještih umjetnika, prag se podiza i podizao. "Petnaest godina kasnije, počeo sam da

pravim kolaže od originalnih slika. Bio je to mali omaž mojoj ljubavi za slike i za slikare koje sam gledao godinama u radu. Ovaj projekat je toliko dugo trajao da sam čak uspio da napravim kolaž od toga. Čemu se nadam? Pa, kao što sam rekao mnogo puta tokom prezentacija: Nadam se da će sve ono čemu se ovi veliki umjetnici nadaju ostvariti. I samo da dodam: slušajte umjetnike. Imaju šta da kažu."

956 Marian Košrafi
Nada

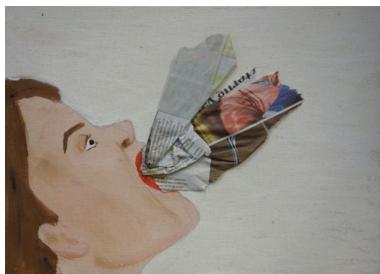
Ako to stvarno želiš, onda to možeš uraditi. Održi nadu u životu. To sam radila kao dijete. Bilo je ekstremno teško. Deprivacija. Nostalgija.

975 Piter Temesi
Tukor Kep

Piter je otac jednog mog prijatelja, studentica koja živi u našem gradu i koja često posjećuje naš muzej, puna entuzijazma, možda zato što ju je otac naučio da voli umjetnost i slikarstvo. Ponjela je platno kući jednog dana, pa je kasnije, kad se porodica sastala u Ajndhovenu, donjeli su nam sliku. Pokušao sam sa standarnom procedurom, ali nije išlo. Stvari su se promjenile. Uglavnom se može mnogo perspektiva i pogleda otkriti u idejama koje sinu Ijudima. Uvijek se čini kao da ima više stvari no što se moglo zamisliti o temi i u našinu predstavljanja. Ali od pandemije korona virusa, to više nije slučaj. Svi umjetnici koji su donirali sliku poslije prvog globalnog lokdauna su odgovorili bez riječi na pitanje šta stoji iza njihovg rada. Lokdaun je stvorio globalni trenutak zbumjenosti u kojem svaki pojedinac mora da ponovo uspostavi ili argumentuje svoju poziciju.

965 Ilja Holsapel
Natrpano u usta

Ilja je jedna od 50 učesnika iz jednog sjajnog školskog projekta Deltion škole u Covli. Nažalost, ova zbirka nikad nije izdana jer je 15 minuta prije finalne prezentacija Cvid stigao u Holandiju, a prezentacija i popratni katalog su otkazani. "Riječi ti se trpaju u usta. A novine stižu samo sa lošim vjestima. Guraju na političku korektnost tako da bi pričali sa ustima punim tjesta. Bukvalno se osjeća kao da ti trpaju riječi u usta. Razmišljam o odnosu između slobodnog govora i obaveze da se sluša velika propaganda."

089 Baskar Hande
Saga Boje

Saga boje je priča o istoriju, imigraciji i promjenjivom svijetu. "Mnogo godina sam živio u Holandiji sasvim zadovoljan. Često su me gledali kao 'Indijskog slikara', što i jesam. Međutim, 9. septembar je promjenio svijet drastično i dramatično. Ubrzo nakon toga, više nisam bio 'Indijski slikar' nego 'stranac'. Bilo je to veoma bolno. Tako da kad si došao da mi daš platno u radnji telefona gdje sam radio, rekao sam ti da sam voljan da učestvujem, ali da ako ćeš putovati oko svijeta, da ćeš isto otići u Indiju."

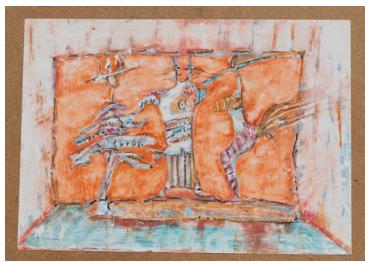
"Naravno," rekao sam, ali lakše je to reći nego uraditi. Uz pomoć Baskara Hande smo eventualno stigli u tu divnu zemlju i putovali njome tri mjeseca. Saga boje je priča o bojama života. Ako želite da naslikate sliku, na primjer, bolje bi bilo da imate mnogo boja na paleti.

695 Denis Krajgsman
F44 Korser

Jedan od najvećih čudaka i veoma atraktivnih animatora koje sam ikad upoznao je bio Denis Vurkenis/Buitenkenis/Grafšenis. Dok je putovao na svom čoperu, na kojem je često spavao, pravio je najotkačenije crtaće. Ali opet, ovo je slikarska izložba... "Mogu ja i da slikam. Neću te razočarati. Znam da je čudno. Mrzim rat. Ali mi se sviđaju ratni avioni. Zapravo, volim ratne avione. Mada sam ga naslikao kako je oboren u džungli, tako da ne može nikog da unesreći. Slika je naslikana fluorescentnom bojom i dolazi sa crnom lampom tako da izgleda još bolje noću."

830 Dijana Todjeras
Proslava diverziteta

Slika je stigla preko njene čerke Dijane Drče te zbog toga nemamo zvaničnu priču. U svako slučaju, očevidno je da diverzitet može da inspiriše ljude, kroz priče i muziku na primjer. Očigledno je da takva inspiracija i proslava može da navede ljude na ples, takođe.

976 Mirjam van Overbek
Nosturtium u staklu sa Istočno-indijskom trešnjom

Posljedni učesnik ovog projekta je mnogo spasio. Zašto posljedni? Pa, situacija se promjenila. Predstavljali smo priče grupama ljudi koji su bili poznati ili nepoznati jedni drugima. Zapravo, to su bile individue. Prateći drevnu tradiciju pripovejdanja i univerzalne teme nade, često smo pokazali ovim pojedincima kako je to biti u zajednici, sa kolektivnim moralom. Tako da, kao što su mi pokazale dvije prethodne priče, nakon pandemije korona virusa, nemamo način da ovo učinimo takmičeći se svijetom od milion novih, jeftinijih i bržih opcija. S tim u vidu, ekstremno sam zadovoljan posljednjom slikom. Dolazi iz grada iz kojeg je došla prva slika, i elementarna je u svom sadržaju. "Priroda nije dosadna. Poznaje tugu, tugu iz samoće. Osjeća bol. Osjeća se kao da je čovjek pokazao gdje joj je mjesto." Ono što je Mirjam van Overbek naslikala je fokusirano na svaki detalj, od naslova slike do osjećaja. S time, zatvaram ovaj eksperiment sa dubokim naklonom slikarstvu, kvalitetu i svjeti.